

3 Aruba

‘Een geval van mazelens is al teveel’

6 Economie

Onduidelijkheid over Chinees contact Trump

9 Wereld

G7-landen trekken 20 miljoen uit voor Amazone

12 Sport

Hockeysters weer de beste van Europa

Multidisciplinair Centrum wordt verzelfstandigd

ORANJESTAD — Het Multidisciplinair Centrum (MdC) wordt losgekoppeld van het ministerie van Onderwijs en wordt een onafhankelijke instelling onder de minister van Algemene Zaken. Onderwijsminister Rudy Lampe (RED) kondigde dit vanochtend aan tijdens een persconferentie op het Bestuurskantoor.

Minister Lampe zegt dat de ministerraad afgelopen vrijdag op zijn advies heeft besloten om het MdC onafhankelijk te maken. Dat proces zou dan niet meer onder zijn verantwoordelijkheid komen te vallen maar onder die van premier Evelyn Wever-Croes (MEP). De verandering vindt plaats op advies van een organisatiedeskundige en van Personeelszaken (DRH), de personeelsdienst van de overheid, aldus minister Lampe. Volgens Lampe zou de organisatiedeskundige hebben geadviseerd om het MdC te depolitiseren en om het zogeheten Centro di Expertisio op Bonaire als model te handhaven. “Zij zijn ondergebracht in een stichting die door deskundigen uit het veld wordt gerund”, aldus minister Lampe. Het besluit om het MdC uit zijn portefeuille te halen en onder te brengen bij Alge-

mene Zaken is omdat DRH, die als dienst betrokken wordt bij de verzelfstandiging omdat dat voornamelijk een personeelskwestie zou zijn, onder de premier valt. De verzelfstandiging en verhuizing van portefeuille gebeurt op zijn eigen advies, aldus minister Lampe. Ook gaf de minister aan dat hij voordat hij het voorstel deed hierover aan de ministerraad met de leiding van het MdC had gesproken en dat de leiding het besluit steunt. “We denken dat alle stakeholders nu in de zelfde richting gaan denken”, aldus minister Lampe. Het verzelfstandigingsproces voor het MdC gebeurt onder leiding van een speciale commissie waarin onder meer ook vakbond Seppa en het kantoor van de minister van Onderwijs zitting zullen nemen. “Natuurlijk zal dan ook contact

worden gehouden met het personeel”, aldus minister Lampe. Over wanneer precies de verzelfstandiging van start gaat en wanneer het klaar moet zijn gaf de bewindsman vanochtend geen informatie.

‘Actualiseren’

Het bureau Multidisciplinair Centrum, een centrum dat specialistische hulp biedt aan kinderen en jongeren met gedrag- en leerproblemen, werd in juni 2016 opgericht. Het is een overheidsinstelling die voornamelijk diensten verleent aan de onderwijssector, maar ook aan publiek ten behoeve van jongeren in de leeftijdsgroep drie tot achttien jaar, aan onderwijzend- en ondersteunend personeel en ook aan ouders en verzorgers. Het MdC bestaat uit een Expertisecentrum, Observatiecentrum en een afdeling Teacher Care. Minister Lampe kondigde in april vorig jaar al aan dat er veranderingen aanstaande zijn voor het MdC. Aan de Staten legde hij toentertijd uit dat het doel was om het MdC te ‘actualiseren’.

Jeon verrast kids Imeldahof

ORANJESTAD — Zanger Jonathan Thiel, beter bekend als Jeon, bracht gistermiddag een bezoekje aan Imeldahof voor een kort optreden. De maker van hits als ‘Machika’ en ‘Dushi Bida’ kwam met zijn entourage met daarin onder meer zijn vader Robert langs bij Imeldahof voor het evenement ‘Nos FERIA’. Daar pakte hij de microfoon en zong hij kort de hit ‘Halado’ en danste hij met de kids, die als dank daarna de volledige tekst van ‘Dushi Bida’ naar hem terugzongen.

Tijd dringt bij coalitieoverleg Italië

ROME — Leider Nicola Zingaretti van de centrumlinkse Partito Democratico (PD) in Italië vindt dat zijn partij en de Vijfsterrenbeweging (M5S) zich flexibel moeten opstellen bij de onderhandelingen over de vorming van een nieuwe regering.

Zingaretti zei dat de partijen in de komende uren moeten gaan luisteren naar elkaars ideeën omdat de tijd dringt. De PD en M5S hebben tot morgen de tijd gekregen om het eens te worden over de vorming van een nieuwe regering. De vorige regering van M5S en de rechts-populistische Lega viel vorige week uit elkaar. Als de PD en M5S dinsdag nog niet genoeg vooruitgang hebben geboekt, zal president Sergio Mattarella waarschijnlijk het parlement ontbinden en oproepen tot nieuwe verkie-

Nicola Zingaretti

zingen. De onderhandelingen tussen M5S en PD verlopen tot dusver stroef. De twee partijen lijken het vooral oneens te zijn over wie de nieuwe premier moet worden. Voorman Luigi Di Maio van M5S wil dat de missionair premier Giuseppe Conte aanblijft. Zingaretti

zou een voorkeur hebben voor M5S-politicus Roberto Fico, voorzitter van de Kamer van Afgevaardigden. Bronnen rond de onderhandelingen stellen dat Fico de progressievere vleugel binnen M5S vertegenwoordigt en dat hij daardoor geen favoriet van Di Maio is.

Nieuwe hoofdstad Indonesië in Oost-Kalimantan

JAKARTA — De nieuwe Indonesische hoofdstad komt in de provincie Oost-Kalimantan in het Indonesische deel van het eiland Borneo. President Joko Widodo zei vandaag dat het verhuizen van de hoofdstad van Jakarta naar Oost-Kalimantan bijna 30 miljard euro kost.

Hij zei dat de overheid daarvan 19 procent wil betalen. De rest van het geld moet onder meer worden opgebracht door particuliere investeerders. In de begroting van bijna 30 miljard euro zijn ook de kosten voor de bouw van overheidsgebouwen en voor huizen voor ongeveer anderhalf miljoen ambtenaren opgenomen. De nieuwe hoofdstad moet

komen op een locatie tussen de steden Samarinda en Balikpapan. “Dit is een strategische locatie die centraal in Indonesië ligt, in de buurt van groeiende stedelijke gebieden”, zei Widodo tijdens het bekendmaken van de plannen.

Minister van Planning Bambang Brodjonegoro zei dat in 2020 wordt begonnen met de aankoop van land. De verhuizing van de hoofdstad begint niet voor 2024. Het is nog niet bekend hoe de hoofdstad gaat heten. De president wil de hoofdstad verplaatsen om meerdere redenen. Het verkeer in Jakarta loopt steeds vast, luchtvervuiling is een groot probleem en er zijn geregeld overstromingen.

President Joko Widodo

De Hond: Electorale glans FVD afgenomen

DEN HAAG — De electorale glans van Forum voor Democratie is afgenomen, constateerde Maurice de Hond gisteren in een peiling. “Terwijl begin augustus het gedoe rondom Henk Otten bij FVD nog vrij weinig electoraal effect leek te hebben, is dat nu wel goed te zien”, aldus de peiler.

FVD zakt naar zestien zetels, een daling van vier zetels ten opzichte van de vorige peiling drie weken geleden. Daarnaast, aldus de Hond, zegt nog maar 61 procent van de mensen die bij de provinciale sta-

tenverkiezingen op FVD stemde, dat ook bij Tweede Kamerverkiezingen te zullen doen. Eind maart was dat nog 90 procent en eind mei 81 procent. Otten, die door FVD uit de partij werd gezet en een

nieuwe partij is begonnen, gooit electoraal geen hoge ogen. Van de mensen die recent op de FVD stemden, zegt slechts 1 procent zeker op de partij van Otten te gaan stemmen; 5 procent geeft die partij ‘een grote kans’ op zijn of haar stem. “Als dit de cijfers zouden zijn vlak voor de Tweede Kamerverkiezingen, dan is de kans klein dat de partij een zetel haalt”, aldus de Hond.

De PVV profiteert het meest van de situatie bij FVD. De partij van Geert Wilders krijgt in de peiling dertien zetels, twee meer dan drie weken geleden. In april stond de PVV nog op acht zetels. SP, 50Plus en D66 winnen een zetel. De partij van Rob Jetten verliest daarmee nog altijd acht zetels ten opzichte van het aantal huidige zetels in de Tweede Kamer.

Trump wil G7 op eigen golfresort Miami houden

BIARRITZ — Donald Trump heeft zich tijdens de G7-top in Frankrijk al uitgesproken over de locatie van volgend jaar. Als het aan de Amerikaanse president ligt, wordt de G7 volgend jaar gehouden in Miami op zijn eigen golfresort Trump National Doral Miami.

Trump opperde in Biarritz dat de Verenigde Staten de volgende G7 zouden moeten organiseren en dat er geen betere plek is dan zijn eigen resort. “We hebben

nog niets gevonden dat ook maar in de buurt komt van de kwaliteiten van Doral”, aldus Trump. In een gesprek met de Duitse bondskanselier Angela Merkel roemde

Trump de recreatiemogelijkheden. Hij wees er ook op dat de locatie met een helikopter drie minuten vliegen is vanaf de luchthaven van Miami. Ondanks dat Trump overtuigd is van Miami als ideale locatie, benadrukte hij wel dat er nog geen definitief besluit is genomen over de G7-top van volgend jaar.

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT PRINCIPAL

ANGEL HAS FALLEN 6:15 – 7:15 – 9:45	R	
FREAKS 8:45	R	
READY OR NOT 8:00 – 10:05	R	
THE ANGRY BIRDS MOVIE 2 4:10 – 5:00	PG	SP SUB
DORA AND THE LOST CITY OF GOLD 5:45	PG	SP SUB

VALID AUGUST 26 - 28, 2019
SCHEDULE IS SUBJECT TO CHANGE

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT RENAISSANCE

ANGEL HAS FALLEN 6:45 – 8:00 – 9:30	R	
READY OR NOT 7:00 – 9:15	R	
FREAKS 9:00	R	
GOOD BOYS 4:30	R	SP SUB
THE ANGRY BIRDS MOVIE 2 4:00 – 6:00	PG	SP SUB
DORA AND THE LOST CITY OF GOLD 4:45 – 6:30	PG	SP SUB
FAST AND FURIOUS PRESENTS HOBBS AND SHAW 8:15 – 10:00	PG13	SP SUB
THE LION KING 4:00	PG	SP SUB

THE MOVIES PREMIUM – VIP
“VIP must be 13 years or older guided by an adult to access this experience”

ANGEL HAS FALLEN 5:30 – 8:30	R	
READY OR NOT 7:30	R	
FREAKS 10:00	R	
FAST AND FURIOUS PRESENTS HOBBS AND SHAW 4:30	PG13	SP SUB

OUR BRAND-NEW WEBSITE IS UP AND RUNNING

VISIT
WWW.THEMOVIESARUBA.COM
FOR ALL OUR INFORMATION

ASSOCIATED REALTORS
TE KOOP

Prachtig twee verdiepingshuis met 3 slaapkamers en 3 badkamers te Seroe Lopez/Paradera met mooie uitzicht en zwembad, prijs \$470,000. Contact Mito at 593-6318.

Fundacion Arubano di Esnan Visualmente Incapacita

Primavera 233, Aruba
Tel.(297)582-5222/
582-5051,
fax (297)582-0306
e-mail:
favi@setamet.aw
website:
<http://www.favi.org>

Het Land Aruba is voornemens in het openbaar aan te besteden, het door Aruba Tourism Authority te financieren project: “Installeren Voetgangersrailing L.G. Smith Boulevard, Deel 1”. Volgens bestek DOW nr. 31 - 2018.

Korte omschrijving van het werk:
Het installeren van ca. 600 m’ voetgangersrailing aan beide zijden van de LG Smith Boulevard, tussen de Welcome Plaza en Royal Plaza.

Uitvoeringstermijn: **70 werkbare werkdagen** na datum van opdrachtbrief, incl. bestellingstijd.

Het bestek is vanaf **26 augustus 2019** verkrijgbaar bij DOW tegen betaling van **Afl. 350,-**. De betaling te voldoen bij de kassier van de Dienst Openbare Werken (DOW). De openbare bescheiden liggen ter inzage vanaf **26 augustus 2019** te DOW bij het Secretariaat van de Directie.

Inlichtingen worden verstrekt op **30 augustus 2019** om 10.00 uur v.m. te DOW. De Nota van Inlichtingen wordt vastgesteld op **5 september 2019**. De openbare aanbesteding vindt plaats op **18 september 2019** om 11.00 uur v.m. op het kantoor van de directeur van de Dienst Openbare Werken.

De inschrijver moet bij zijn inschrijving de volgende vereisten overleggen:
1.Bewijs van inschrijving in het register van de Kamer van Koophandel van Aruba (niet ouder dan 6 maanden).
2.Bereidheidsverklaring tot het instellen van een bankgarantie of borg.
3.De staat van eenheidsprijzen voor verrekening van meer- en minderwerken.
4.Een lijst van in te schakelen onderaannemers.
5.Overige vereisten opgenomen in het bestek.

Inschrijving dient te geschieden op het bij het bestek gevoegde en gewaarmerkte inschrijvingsformulier.

REQUEST FOR PROPOSALS no: CAPEX 19-025-02

PROJECT: AEROPUERTO INTERNACIONAL REINA BEATRIX
Security Access Control System

By means of this publication the Aruba Airport Authority N.V. (AAA), manager and operator of Aeropuerto Internacional Reina Beatrix, would like to invite all contractors who are interested in and/or who have formally and/or informally shown interest in the past to AAA to submit to AAA an offer as further described in our Tender Documents (TD). Interested parties must officially represent or have a partnership representing one of the following brands mentioned below:

- G4S Technologies (AMAG Symmetry)
- Brivo Onsite
- Gallagher Security Solutions
- Genetec
- Hirsch-Identiv Velocity
- Honeywell Pro-Watch
- Monitor Dynamics SAFEnet
- Quintrion AccessNsite
- Open Options Access Technology
- RS2 Technologies Access It!
- Galaxy Control Systems
- Johnson Controls
- Tyco Integrated Solutions
- Lenel OnGuard

Due to security requirements only parties that comply with the above mentioned requirement will qualify to receive the TD from AAA NV by sending a request via email ultimately by **August 30, 2019**, to e.vrolijk@airportaruba.com. The verification for the receipt of the request for the TD remains the responsibility of the requesting party. Once the TD document is delivered starting **September 2, 2019** an acknowledgement for receipt is required to validate the receipt of the TD. The mandatory site visit is **September 19, 2019** at 08.30 am lt. meeting place is at the Information Office in the Meeters & Greeters area in the All Arrival Building. Questions on the TD will be accepted until **October 1, 2019** at 4:30 pm. A copy of the answers to the questions from all parties will be emailed ultimately October **15, 2019** to each party that has received our TD.

Interested parties should submit in total 1 proposal, namely:

1. Proposal for the project:
AEROPUERTO INTERNACIONAL REINA BEATRIX SECURITY ACCESS CONTROL SYSTEM

The final date for submission of a proposal to provide the above described is **October 29, 2019, 10:00 am, Aruba local time** at the Reception of the Aruba Airport Authority N.V., on the first floor of the Airport Tower Building.

All proposals should be submitted in a closed envelop either in person, via a courier service or drop box prior to the deadline indicated above at the following direction:

Attn: Tender Committee
Aruba Airport Authority N.V.
Aeropuerto Internacional Reina Beatrix
Sabana Berde 75, Aruba

Public opening of the proposals will take place on **October 29, 2019 at 10:15 am lt.** at the AAA Management Offices. The opening of the proposal will only verify if the completeness of the bids, prices will not be mentioned. AAA reserves the right to contact all entities on its own initiative who have expressed their interest in the past to AAA N.V.

Aruba Airport Authority N.V.
August 2019

Stichting Onderwijs Combina

Zoekt per direct

Onderwijsassistent

(28 uur per week)
voor ondersteuning van het naschoolse middagprogramma van Basisschool de Schakel en Peutergroep Prikichi Elke schooldag van 13.00 uur tot 17.30 uur.

Functie-eisen:
We zoeken een enthousiaste onderwijsassistent die:

- in het bezit is van een passende opleiding op MBO niveau (MBO-3 / 4 niveau)
- onze werkwijze onderschrijft en actief uitvoert
- speelactiviteiten enthousiast, stimulerend en verantwoord kan uitvoeren en begeleiden
- een uitstekende beheersing heeft van de Nederlandse taal
- ervaring heeft met meertalige leerlingen
- in staat en bereid is om zorgvuldig om te gaan met cultuurverschillen
- op een positieve manier samenwerkt met collega's en ouders
- in het bezit is van een rijbewijs

Wat bieden wij?

- Contract voor 28 arbeidsuren per week.
- 60 vakantiedagen per jaar
- Een contract voor onbepaalde tijd met een proeftijd van 2 maanden
- Prima marktconforme arbeidsvoorwaarden.

Sollicitatieprocedure
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Naam: schoolleider: Claudia Baur
Telefoonnummer: +297 - 5871583
E-mailadres: claudia@schakelaruba.com
Website: www.schakelaruba.com

Sollicitaties graag richten aan:
Naam: Claudia Baur
Adres: Boegoeroei 7B, te Aruba
E-mailadres : claudia@schakelaruba.com

Sluitingsdatum voor reacties: 30 augustus 2019

Boegoeroei 7-B, ARUBA - Tel:(+297) 5871583

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

**"What about...
The beach
today,
nice- clean-
and pure white
sand..."**

**Aruba is Beautiful!
...And Clean...**

Support:
**Fundacion
Aruba Limpi**
583-8383

Schoolvaccinatie van start ‘Een geval van mazelen is al teveel’

ORANJESTAD — De jaarlijkse vaccinatiecampagne van Jeugd en Gezondheidszorg (JGZ) op scholen is van start gegaan. De grootste groep zijn de leerlingen uit de vijfde klas, die hun laatste BMR-vaccinatie moeten krijgen en ook meisjes uit de zesde klas, zij krijgen een vaccinatie tegen het humaan papillomavirus (HPV) aangeboden. JGZ roept vooral ouders op om mee te werken aan de campagne, zodat de vaccinatiegraad hoog blijft.

Op het eiland is de vaccinatiegraad 95 procent. “Dat is hoog, dat betekent dat we onze gemeenschap goed beschermen en dat willen we zo houden”, legt de woordvoerder van Directie Volksgezondheid (DVG) Jurette Croes vanochtend uit tijdens een persconferentie. De vaccinaties tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP), bof, mazelen en rodehond (BMR) en HPV zijn niet verplicht, maar worden wel aanbevolen. In diverse landen is het inmiddels wel verplicht door de stijging

in bijvoorbeeld het aantal mazelengevallen, maakt zij duidelijk. Dokter Wilmer Salazar is van mening dat ‘een geval van mazelen al teveel is’. “Als we 100 procent kunnen vaccineren, kan ik je garanderen dat we geen problemen zullen hebben. Ook al komen er mensen uit het buitenland met het virus, dan zou dat geen probleem zijn”, zegt hij. Daarom roept hij de ouders van de 5 procent kinderen die niet gevaccineerd is op om zich te laten vaccineren. Hij verwijst naar de toename aan uitbraken in

diverse Europese landen als ook de Verenigde Staten.

Vaccineren
Salazar legt uit dat er op het eiland tot nu toe geen enkel geval is geweest van complicaties bij het inenten. “We moeten nu extra rekening houden met bepaalde besmettelijke ziektes aangezien het voorheen niet overgedragen werd, omdat veel mensen er tegen zijn ingeënt. Door het niet inenten is dat echter niet meer onder controle en zijn er meer uitbraken in andere landen. Het is niet alleen bedoeld voor kinderen, ook een volwassenen die nog niet is gevaccineerd kan langskomen om zich te laten inenten”, aldus Salazar. De mazelen, lokaal ook wel bekend als ‘sarampi’, is volgens het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezond-

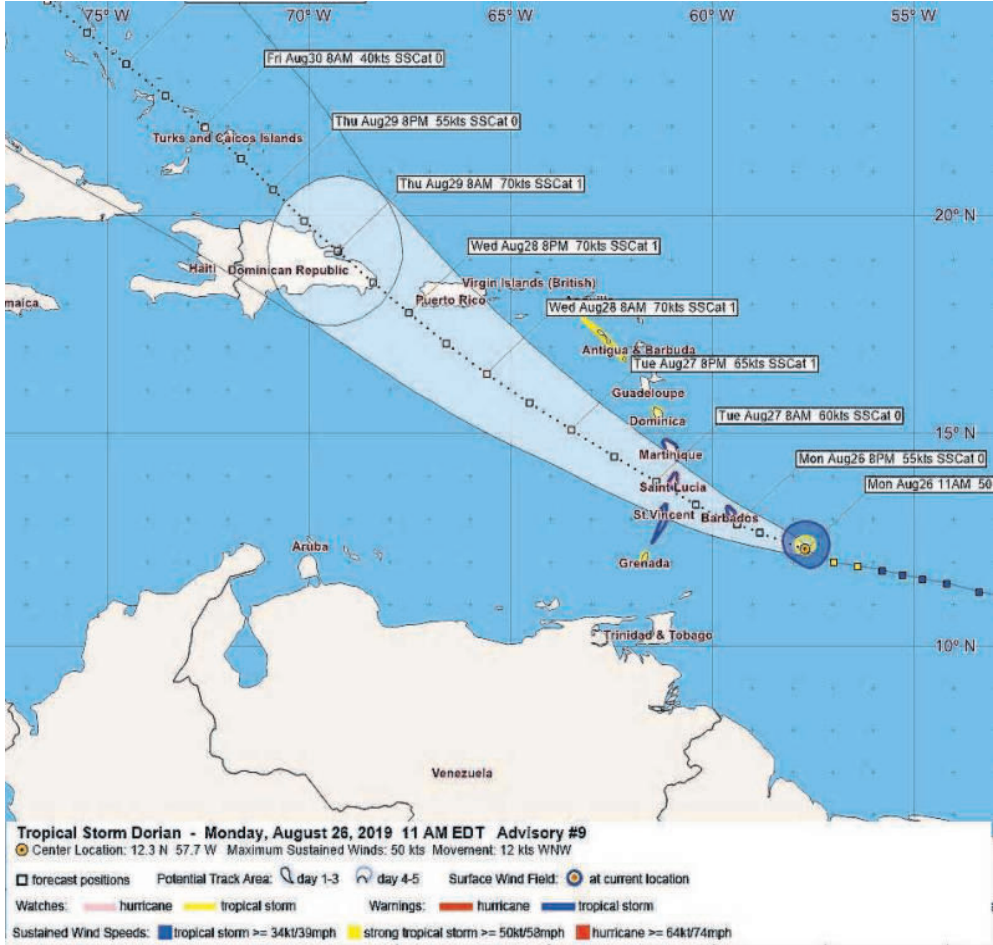
heid (RIVM) één van de meest besmettelijke ziekten die bestaan. De infectieziekte start met koorts, hoesten, neusverkoudheid en oogontsteking. Na zo’n twee á vier dagen ontstaan er rode vlekjes. De ziekte is besmettelijk vier dagen voordat de vlekjes beginnen tot en met vier dagen nadat de vlekjes zijn verschenen. Nog jaarlijks sterven er mensen aan de mazelen, terwijl dit met een vaccinatie is te voorkomen. Vooral jonge kinderen, volwassenen en personen met een verminderde afweer lopen kans om ernstig ziek te worden. Eerder dit jaar in april was er sprake van onrust toen er op het schip Freewinds een persoon geïnfecteerd bleek te zijn. Toen heeft DVG ook preventief alle bezoekers van het schip gevraagd om contact op te nemen met de dienst. De HPV-inenting is bedoeld om de kans op baarmoederhalskanker op de lange termijn te verkleinen. Op dit moment gaat JGZ langs alle scholen om de scholieren in te enten. Om de kinderen op school te mogen vaccineren moeten ouders schriftelijk toestemming geven aan de afdeling Jeugdzorg van Directie Volksgezondheid. Kinderen hebben of krijgen daarvoor een toestemmingsbrief mee van school waarop ook meer informatie staat. Deze moet door ouders ondertekend worden en weer ingeleverd worden op school, voordat de kinderen ingeënt kunnen worden.

Tropische storm Dorian laat Caribische eilanden eerst ongemoeid

ORANJESTAD — De tropische storm met de naam Dorian bevond zich vanochtend om 11.00 uur zo’n 220 kilometer ten zuidoosten van Barbados. Het is de verwachting van onder meer onze eigen Meteo (Meteorologische Dienst Aruba) dat de storm voornamelijk over zee haar weg vervolgt.

Alleen de scheepvaart zal daardoor te maken krijgen met de gevolgen, de eilanden blijven eerst ongemoeid. De storm zal de Bovenwindse Eilanden op enige afstand passeren. Aruba zal volgens de voorspelling weinig merken van de storm. De mogelijkheid bestaat dat Dorian vervolgens in kracht toeneemt en zich ontwikkelt tot een orkaan van categorie 1. Puerto Rico zal dan als eerste met orkaan Dorian te maken krijgen. Verschillende meteorologen voorspellen echter dat Dorian beperkt zal blijven tot de categorie ‘tropische storm’.

De krant *The Guardian* meldt dat ook de Amerikaanse president Donald Trump zich met orkanen wil gaan bemoeien. Hij kwam met de suggestie dat de route van de orkanen wellicht beïnvloed kan worden door explosies van atoombomben. Die suggestie is door verschillende wetenschappers direct weersproken. Het zou geen effect

hebben en slechts gevaarlijk radioactief afval verspreiden over een groot gebied. Trump twitterde inmiddels dat hij nooit het idee zou hebben geopperd.

Oud advies geeft nieuwe impuls voor discussie over zelfbeschikking

DEN HAAG— Een oud Nederlands advies over de voormalige Engelse kolonie Mauritius brengt nieuw leven in de discussie over zelfbeschikking. Het advies is niet in lijn met het standpunt van Nederland voor zijn eigen voormalige koloniën, vindt de VVD. André Bosman heeft daarom om opheldering gevraagd aan staatssecretaris Raymond Knops van Koninkrijksrelaties.

Het advies werd in februari 2018 uitgebracht op verzoek van de Verenigde Naties en diende als inbreng bij een zaak die speelde bij het International Court of Justice. De kernvraag was of het

proces van dekolonisatie is voltooid in Mauritius en omliggende eilanden. Mauritius werd onafhankelijk in 1968 nadat er afstand werd gedaan van de Chagos Archipel. Het was een eis van het Verenigd Koninkrijk, dat de archipel nog altijd als Engels grondgebied ziet.

Nederland benadrukt in het advies dat inwoners van oud-koloniën het recht hebben op een vrije en goed geïnformeerde keuze, zonder enige dwang of beïnvloeding van de voormalige kolonisator. Een keuze voor een status moet vervolgens gezien worden als het einde van het dekolonisatieproces en het verkrijgen van full self government ofwel volledige

zelfbeschikking. Bosman plaatst vraagtekens bij het advies, zeker als het wordt toegepast op de situatie in het Koninkrijk. “Hoe vrij waren de voormalige Nederlandse koloniën in het maken van hun eigen keuze gezien de ontstaansgeschiedenis van het Statuut? Kunt u aangeven waarom er jaren van onderhandelingen tussen Nederland en de Nederlandse Antillen nodig waren om de landen van de voormalige koloniën hun recht op zelfbeschikking te geven”, aldus Bosman. De VVD’er vraagt zich daarnaast af of de laatste referenda op elk van de eilanden gezien moeten worden als een voltooiing van het dekolonisatieproces. “Wat is de

zienswijze van de bovengenoemde landen ten aanzien van het definitief zijn van de dekolonisatie? Is daar formeel mee ingestemd”, vraagt hij. Hij noemt ook specifiek de situatie op St. Eustatius, waar eigenlijk niet is gekozen voor integratie bij Nederland.

Tot slot wijst Bosman op het feit dat het advies over Mauritius formeel het standpunt was van het Koninkrijk der Nederlanden, maar dat het onduidelijk is of de mening is gevraagd van Curaçao, Aruba en St. Maarten. De VVD’er hoopt op uitgebreide antwoorden voor het volgende Tweede Kamerdebat met staatssecretaris Knops over de begroting voor 2020.

Restauratie kalkoven start met cursus traditionele technieken

ORANJESTAD — De directeur van de Stichting Monumentenfonds Aruba (SMFA) kon vrijdag bekendmaken dat de restauratie van de kalkoven in Rancho, Oranjestad eindelijk kan beginnen. De kalkoven verkeert in slechte staat en is in afwachting van de restauratie voor het publiek gesloten.

De in 1892 gebouwde kalkoven werd gebruikt om uit schelpen en koraal kalk te vervaardigen dat vervolgens gebruikt werd voor pleisterwerk. Tot na de Tweede Wereldoorlog was deze kalkoven ook daadwerkelijk in gebruik. De SMFA is een ongesubsidieerde stichting. Zij verkrijgt haar inkomsten uit de verhuur van monumenten, maar bij dit object zijn geen huuropbrengsten te verwachten. Er moesten dus eerst fondsen geworven worden. Dat lukte met hulp van

onder meer de Aruba Bank en het Nederlandse ministerie van OCW. Nu de fondsen beschikbaar zijn kan het restauratiewerk beginnen. De restauratie wordt uitgevoerd door Parvenir Heritage Restoration & Maintenance Company uit Trinidad en Tobago. Dat bedrijf is gespecialiseerd in de oude technieken die nodig zijn bij restauraties in de Cariben. Om dat traditionele handwerk in ere te houden begint de restauratie met een cursus voor belangstellenden. Van 23 tot 27 september leren de deelnemers daarbij werken met kalk en natuursteen op de traditionele manier. De cursus wordt verzorgd door Parvenir. Naar verwachting zal de eigenlijke restauratie zo’n twee maanden in beslag nemen. Vervolgens is het de taak van Stichting Rancho om de geschiedenis van dit speciale object levend te houden met excursies en andere activiteiten.

IN HET KORT

Olie op de weg
Er kwam vrijdagavond een melding binnen van olie op de weg in Piedra Plat ter hoogte van de Megastore Food Market. Een patrouille werd er op af gestuurd en de melding bleek te kloppen. Het zoeken naar de dader was niet moeilijk, men hoefde slechts het oliespoor te volgen. Uiteindelijk bereikte de politie een erf waar een truck geparkeerd stond. De rechter brandstoftank was duidelijk lek. Vermoedelijk had de bestuurder een grote steen geraakt bij de Megastore. Dienst Openbare Werken (DOW) werd ingelicht, de weg Tanki Flip-Kibaima moest worden afgesloten.

Geen begrip, toch begrip
Agenten zagen zaterdagochtend een dame en een man op een fiets rijden op de Lagoweg. Dat mag, maar dan wel met de juiste verlichting en die ontbrak in dit geval. De eigenaar van de fiets, genaamd C., was hier al eerder op geattendeerd. Hij toonde echter geen begrip. Nu moest hij toezien hoe zijn fiets in beslag werd genomen en meegenomen werd naar het bureau. Als C. goede fietsverlichting meeneemt, mag hij de fiets weer komen ophalen. Daar toonde C. weer wel begrip voor.

Gewonden, geen lijk
Met spoed werden agenten zondag naar het strand bij restaurant Barefoot gedirigeerd. Er zou een lijk aangespoeld zijn. Dat bleek niet de waarheid. Er lagen namelijk twee lichamen op het strand. Gelukkig waren dat geen lijken, maar twee mannen die ook nog bij bewustzijn waren. Ze hadden met een Sea Doo gevaren en waren daarmee op een rood bootje gebotst dat bij het strand voor anker lag. Beide mannen klaagden over pijn, een dokter verleende eerste hulp tot de ambulance aanwezig was. De slachtoffers werden naar het ziekenhuis vervoerd en de Maritieme Politie zal de zaak van de aanvaring verder onderzoeken.

GEVERIJ AMIGOE ARUBA N.V. • Bilderdijkstraat 16-2 • Tel: 582-4333 • Fax: 582-2368

Sinds 1884

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. zoekt per direct een senior redacteur

Senior Redacteur

(fulltime)

Ben jij iemand die kritisch is, snel kan schakelen en al sporen in de journalistiek heeft verdiend? Schrijf jij met gemak dagelijks over onderwerpen als politiek, economie, gezondheidszorg of onderwijs en ben je niet bang om net die ene prangende vraag te stellen? Dan zijn wij op zoek naar jou!

Ons Amigoe redactie-team is op zoek naar een ervaren nieuwsredacteur.

Wij zoeken iemand die:

- Op de hoogte is van ontwikkelingen in het lokale nieuws
- Een scherpe pen heeft
- Een breed netwerk heeft
- Interviews afneemt
- Kritische vragen stelt
- Initiatief neemt en zelf artikel-ideeën aandraagt
- Al een aantal jaar relevante werkervaring heeft

Wij bieden jou:

- Een uitdagende functie waarbij geen dag hetzelfde is
- Een werkplek waar je jezelf kunt ontwikkelen en eigen initiatief kunt nemen
- Een enthousiast team dat voor je klaarstaat

Vereisten:

- HBO opleiding (journalistiek of communicatie is een pré)
- Spreekt vloeiend Papiaments
- Schrijft goed Nederlands
- Goede beheersing van Spaans en Engels is een pré
- Flexibel inzetbaar, zowel 's avonds als in het weekend
- Eigen vervoer

Graag ontvangen wij je reactie vóór 1 oktober 2019. Stuur je motivatie en cv naar arubaredactie@amigoe.com onder vermelding van 'Senior Redacteur'. Voor extra informatie, bel naar: 582-4333.

Succesvolle Follow Me Walk & Run

ORANJESTAD — Brazil Taekwondo Stichting hield afgelopen zondagochtend voor het eerst sinds lange tijd weer haar jaarlijkse Follow Me 6K Walk and Run. Dit in het kader van het 25-jarig bestaan van de dojo en om fondsen te werven om de onkosten van haar Train Hard, Fight Smart team te kunnen dekken. Om de trainingsstages en toernooideelnames van dit team te kunnen betalen heeft Brazil Taekwondo Stichting dit jaar onder meer al barbecue-maaltijden verkocht en auto's gewassen. De race trok veel deelnemers. Start en finish waren bij Centro di Bario Brazil en de route liep door Rooi Master, Mabon, Brazil, Caya Jose Geerman, Palisiaweg en Weg Seroe Blanco terug naar Centro di Bario Brazil. Er waren prijzen voor de oudste en jongste groep, de top drie bij zowel de lopers als de renners, de vijf snelste mannelijke renners en de vijf snelste vrouwelijke renners die het punt halverwege op de Palisiaweg bereikten.

Mariniers oefenen in beteugelen van woelingen

ORANJESTAD — Mariniers van de kazerne in Savaneta kunnen ingezet worden om bijstand te verlenen bij rellen en oproer, bijvoorbeeld na het passeeren van een orkaan. 'Beteugelen van woelingen' heet dat in het militaire jargon. Jaarlijks oefenen de militairen om voorbereid te zijn op dit soort gewelddadige situaties. Het doel van de training is met alle middelen, behalve het gebruik van dodelijk geweld, te reageren op voorspellende of niet-voorspellende gedragingen van

groepen of mensenmassa's. Het is erop gericht om het ongewenste gedrag te beheersen en te beperken. Wie van plan is een woeling te starten kan beter eerst naar de foto's kijken en nog een keer nadenken alvorens de confrontatie met de militairen aan te gaan.

Visit
our website
AMIGOE.COM

Losse Verkooppunten

Super Food
Citgo Sasaki
Citgo Seroe Blanco
Citgo Boulevard
Citgo St. Cruz
S. Chow
Ling & Sons
Plaza Book Shop (Dakota)
Wei Ming Supermarket
Mundo Nobo Supermarket
Johnson Supermarket
Fa Yang Supermarket
Springfield Supermarket
Bloemond Supermarket
Moko Minimarket
Bruna
Cheng's Supermarket
The Market Alhambra Mall
Foodcenter
N.G./ Supermarket
Zhang's Supermarket

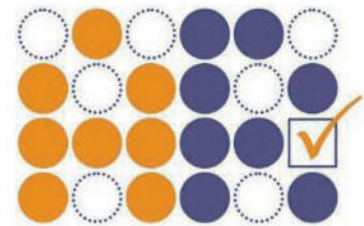
Uitnodiging

De Centrale Bank van Aruba (CBA) nodigt het publiek hierbij uit voor het bijwonen van een informatiesessie over de nieuwe serie florin bankbiljetten 2019, die plaats zal vinden op de volgende data:

- Biblioteca Nacional Aruba: dinsdag 27 augustus 2019 (17:00 – 19:00 uur)
- Biblioteca Nacional San Nicolas: donderdag 29 augustus 2019 (17:00 – 19:00 uur)

Tijdens deze sessie zal de CBA gedetailleerde informatie geven over de veiligheidskenmerken op onze nieuwe serie florin bankbiljetten. Verder zal promotiemateriaal worden verstrekt en zal nader worden ingegaan op de belangrijke data met betrekking tot de circulatie van onze nieuwe florin bankbiljetten.

VACATURE

De Algemene Rekenkamer
roept belangstellenden op voor de vacante functie van een

Jurist

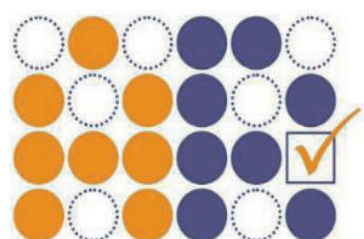
De Algemene Rekenkamer is het onafhankelijke controleorgaan van het Land Aruba. Zij onderzoekt of de publieke middelen op rechtmatig en doelmatig worden gereciperd, gealloceerd en beheerd. De Algemene Rekenkamer rapporteert de Staten en de verantwoordelijke ministers over de door haar uitgevoerde onderzoeken.

De jurist ondersteunt en adviseert de Algemene Rekenkamer en haar secretaris ten aanzien van alle voorkomende juridische aangelegenheden.

Informatie en aanmelding:

Voor nader informatie betreffende de werkzaamheden en functie eisen voor deze vacature, bezoek onze website www.rekenkamer.aw. Uw schriftelijke aanmelding dient vóór 23 september 2019 te richten aan de waarnemend voorzitter van de Algemene Rekenkamer, mr. F. Nuboer, Wilhelminastraat 6, Oranjestad, Aruba. Eventuele nadere inlichtingen kunt u inwinnen bij de waarnemend secretaris, mevr. M. Thijsen via telefoon nummer 582-5448 of e-mail adres info@rekenkamer.aw.

VACATURE

De Algemene Rekenkamer
roept belangstellenden op voor de vacante functie van een
plaatsvervangend lid

De Algemene Rekenkamer is het onafhankelijke controleorgaan van Aruba. Zij onderzoekt of de publieke middelen op rechtmatig en doelmatig gereciperd, gealloceerd en beheerd. De Algemene Rekenkamer rapporteert de Staten en de verantwoordelijke ministers over de door haar uitgevoerde onderzoeken.

Informatie en aanmelding:

Voor nader informatie betreffende de werkzaamheden en functie eisen voor deze vacature, bezoek onze website www.rekenkamer.aw. Uw schriftelijke aanmelding dient vóór 4 oktober 2019 te richten aan de waarnemend voorzitter van de Algemene Rekenkamer, mr. F. Nuboer, Wilhelminastraat 6, Oranjestad, Aruba. Eventuele nadere inlichtingen kunt u inwinnen bij de waarnemend secretaris, mevr. M. Thijsen via telefoon nummer 582-5448 of e-mail adres info@rekenkamer.aw.

Jarige OPPA vraagt aandacht voor ouderen

**ORANJESTAD — Van-
daag bestaat de OPPA,
de organisatie van ge-
pensioneerden die in de
publieke sector hebben
gewerkt, 31 jaar.**

In die jaren is de organisa-
tie gegroeid van 59 leden in
1988 tot 1600 leden nu. In
toenemende mate is de OP-
PA een gesprekspartner ge-
worden voor de regering en

andere instanties. 31 is geen
kroonjaar, maar de OPPA wil
de gelegenheid aangrijpen
om een aantal zaken aan de
orde te stellen. Ouderen verdienen respect,
geeft de OPPA aan, respect
van familie, regering en de
gemeenschap. Zij hebben
immers een belangrijke bij-
drage geleverd aan de maat-
schappij. Nu worden ouderen
vaak gediscrimineerd volgens

de OPPA en daar moet een
einde aan komen. Goede ou-
derenzorg is een belangrijke
sociale taak. De vereniging
benadrukt nogmaals het be-
lang van de instelling van een
oudererraad. Zo'n raad staat
weliswaar op het programma
van de regering, de minister-
president heeft herhaaldelijk
op het belang gewezen, maar
die woorden zijn nog niet om-
gezet in daden.

Nilo Swaen viert 30-jarig jubileum

*ORANJESTAD – 30 jaar
lang is Nilo Swaen nu in
dienst van de regering, op
dit moment als adviseur van
de minister van Financiën
en Economische Zaken, Xio-
mara Ruiz-Maduro (MEP).
Tijdens een speciale bijeen-
komst bedankte de minister
hem voor zijn inzet, loyaliteit
en het belangrijke werk dat
hij heeft verzet. Zij roemde
hem om zijn uitgebreide ken-
nis en de manier waarop hij
steeds zijn verantwoordelijk-
heid neemt. Zij eindigde met
de wens dat hij door mag
gaan in goede gezondheid en
dat hij zijn kracht en wijs-
heid in dienst blijft stellen
van Aruba. Swaen was onder
meer minister en Statenlid
voor de MEP.*

Foto: Kabinet Weer Croes

Uitstel cursussen EPE

EPE (Ensenansa pa Empleo)
verzorgt een breed scala curs-
sussen, van klein vaarbewijs
tot een managerscursus. Door
onvoorziene omstan-
digheden moeten de cursus-
sen die gepland zijn voor de

periode augustus – decem-
ber 2019 een week verscho-
ven worden. De eerste cursusdag is nu
maandag 2 september. Voor
meer informatie: www.epe-aruba.com.

Uitstel inleveren aangifte inkomsten- belasting

ORANJESTAD — Wie hulp
nodig heeft bij het invullen
van het inkomstenbelas-
tingformulier voor het jaar
2018 kan in de laatste twee
weken van november te-
recht op het kantoor van de
Belastingdienst . Ook wijst
de Belastingdienst burgers
erop dat na de wettelijke
deadline voor indiening van
de inkomstenbelasting op
maandag 2 september er een
extensie is van drie maan-
den, waardoor het uiterlijke
datum van indiening dus fei-
telijk op maandag 2 decem-
ber valt. Elk jaar biedt de
Belastingdienst hulp bij het
invullen van belastingpa-
pieren en dit jaar is het ook
niet anders. Tenslotte meldt
de Belastingdienst dat ze
te allen tijde te bereiken is
voor vragen met betrekking
tot het invullen van hun in-
komstenbelastingformulier.

Ingezonden

Waar is de Caya Grace Bareño?

DE POLITIEKE straat-
naambenaming op Aruba
heeft niet alleen de heer Van
der Zee geërgd, maar ook
altijd mijn verbazing en er-
gernis opgewekt. Zo gauw
een partij enige tijd aan het
bewind is, wordt een van
haar voormalige partijbon-
zen met een plein- of straat-
naam geëerd en de tegenpar-
tij is te schijterig om daar, bij
machtswisseling, een streep
door te halen. Nu is zelfs een
nog levende politicus, wiens
blazen ook niet geheel on-
bezoedeld is, al heeft hij zich
bij mijn weten nooit schul-
dig gemaakt aan corruptie
of kiezersbedrog, de heer
Nelson Oduber languit op
het asfalt neergeveld, zodat
we over hem heen kunnen
rijden, lopen en fietsen. Dit
soort zaken, als het toeken-
nen van straatnamen is op
Aruba niet, zoals elders, aan
a-politieke commissies ge-
gund, want dan zouden ze er
gegarandeerd bij inschieten.

Neem nou het blote feit dat
het huidige bewind, waarvan
de twee belangrijkste minis-
tersposten op de schouders
van vrouwen zijn gelegd,
niet eens op het idee is geko-
men om een van hun eigen
overleden vrouwelijke par-
tij coryfeën, Grace Bareño
- voor wie ik veel respect
had - met een straat of plein
in het collectieve geheugen
vast te leggen. Welnee! Ze
ligt nog steeds in haar graf

te wachten op publieke er-
kenning. Grace was een vu-
rige pleitbezorgster van de
MEP en van de geestelijk
gehandicapten en op haar
levenswandel is bij mijn
weten niets negatiefs aan te
merken. Ik mocht haar
graag, ondanks ons politieke
verschil van mening. De enige
vrouwelijke straat-
namen op Aruba zijn bij
mijn weten gegeven aan het
Nederlandse koningshuis.
Niks op aan te merken, ove-
rigens, maar wel triest als
je bedenkt dat er toch zeker
meerdere vrouwen op Aruba
zijn - vooral overledene - die
het waard zijn om via een
straat- of pleinnaam her-
dacht te worden.

Het is jammer dat Van der
Zee ook alleen maar op een
bekende Arubaanse man
kwam, - Oscar Henriquez,
die ook niet geheel onbe-
zoedeld was - als betere
kandidaat voor de 'Avenida
Nelson Orlando Oduber'. Je
maakt me toch niet wijs dat
niemand in onze gemeen-
schap en bij de overheid en
het parlement Arubaanse
dames kent die het waard
zijn dat iets naar hen ver-
noemd wordt.

Hoe lang zul je nog moeten
wachten, Grace?

HENK DE BELJER
Aruba

*De redactie van de Amigoe kan ingezonden brieven redac-
tioneel bewerken, inkorten of besluiten om niet te plaatsen.
Brieven mogen maximaal 600 woorden bevatten, ze moeten
voorzien zijn van naam en woonplaats (worden in principe
gepubliceerd) en adres en telefoonnummer (niet voor publi-
catie, maar ter verificatie). Anonieme brieven worden nooit
geplaatst. Een geplaatste brief geeft de opvatting van de af-
zender weer en niet die van Amigoe. We accepteren alleen
digitaal gestuurde brieven. Ons e-mail adres is: [arubare-
dactie@amigoe.com](mailto:arubare-
dactie@amigoe.com).*

Caribische studenten in Amsterdam ontvangen door gemeente

Foto: Marlies Steman

ORANJESTAD — Het is
een goede traditie dat de
gemeente Amsterdam ieder
jaar de studenten afkomstig
uit het Caribisch gebied wel-
komst heet. Dit jaar was het
voor de negende keer dat de
nieuwbakken studenten op
het Amsterdamse stadhuis
werden ontvangen. Twintig
Arubaanse studenten wa-
ren aanwezig, naast twin-

tig uit Curaçao, vier uit St.
Maarten en een uit Bonaire.
Zij luisterden naar de wel-
komstwoorden van de Am-
sterdamse wethouder Ku-
kenheim. De bijeenkomsten
zijn vooral bedoeld om de
nieuwe inwoners op weg te
helpen hun draai te vinden
in de hoofdstad. Derdejaars studente Kyara
Walker uit St. Maarten ver-

telde over haar ervaringen
in die eerste jaren. Jezelf
blijven, was haar advies,
laat je leiden door goed naar
jezelf te luisteren en laat te-
leurstellingen die ongetwij-
feld komen toe in je leven.
Als spelelement was er een
quiz in het programma op-
genomen, de Caribische Am-
sterdam Quiz. De Arubaanse
Zuriah Fleming kwam daar-

bij als winnaar uit de bus. Ze
is naar Amsterdam gegaan
om hbo-verpleegkunde te
studeren en hoopt te kunnen
doorgroeien tot operatieas-
sistent. De gevolmachtigde minis-
ters van Aruba, Curaçao en
St. Maarten waren aanwe-
zig, evenals vertegenwoor-
digers van de Amsterdams
Caribische gemeenschap.

35 jaar Historisch Museum

ORANJESTAD — Het His-
torisch Museum, Museo
Historico Aruba, vierde
afgelopen week zijn 35-jar-
ig bestaan. In het kader
hiervan staat het muse-
um stil bij de geschiede-
nis van het ontstaan van
het museum.

Het gebouw waar het ge-
vestigd is, Fort Zoutman in
Oranjestad, is op zich al een
museum. In 1792 is het ge-
bouwd omdat een militaire
commissie in Willemstad een
fort besloot te bouwen om de
kolonie Aruba te bescher-
men. Het lag destijds ook
aan de kust. De bouw van
het fort markeert het begin
van de moderne Arubaanse
geschiedenis, met een groei-
ende bevolking en toename
van activiteit in de haven
Paardenbaai. Het fort zorg-
de voor bescherming, was de
belangrijkste klok op het ei-
land, was vuurtoren, kantoor
van het bestuur en kazerne.
Nu is het dus een museum
en vinden er culturele acti-
viteiten plaats. De taak van het museum is
het conserveren van cultu-
reel erfgoed en de belang-
stelling ervoor te stimule-
ren. Toekomstige genera-
ties moeten kennis kunnen
nemen van de geschiedenis
en cultuur van Aruba, aldus

het Historisch Museum in
een persbericht. Tegenwoor-
dig maakt het museum deel
uit van een groter geheel,
Fundacion Museo Arubano
(FMA) waartoe ook het Mu-
seum of Industry (MOI) en
het Community Museum
San Nicolas behoren. De
ruimte waarin het Histo-
risch Museum het cultureel
erfgoed van Aruba tentoon-
stelt is nogal beperkt, maar
er zijn plannen om te ver-
bouwen en een extra exposi-
tieuimte te realiseren.

HOT Summer SALES

picanto Starting
AWG. 22,500
Monthly Fee
AWG. 488 **HOT**

SOL
AWG. 36,000
Monthly Fee
AWG. 767 **HOT**

RIO Starting
AWG. 27,000
Monthly Fee
AWG. 582 **HOT**

SPORTAGE Starting
AWG. 47,000
Monthly Fee
AWG. 992 **HOT**

*MODELS USED ARE FOR ILLUSTRATION PURPOSES ONLY. PRICES SHOWN ARE EXCLUDING TAXES. MONTHLY FEE IS CALCULATED BASED ON 5 YEARS FINANCING. CONSULT YOUR FINANCING INSTITUTION FOR AN EXACT QUOTE.

TOPCAR +297-528-9500 | CAYA ERNESTO PETRONIA 21

KIA The Power to Surprise

KIA MOTORS ARUBA

Euro

Kleine plus

AMSTERDAM — De Europese beurzen krabbelden vandaag wat op na de eerdere verliezen van vrijdag en het begin van de ochtend. Het nieuws dat China de handelsgesprekken met de Verenigde Staten wil hervatten, zorgde voor hoop bij beleggers. Vrijdag veroorzaakte de escalatie van de tarievenstrijd tussen de twee economische grootmachten nog voor een schokgolf op de financiële markten. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,3 procent hoger op 543,74 punten. De MidKap won 0,1 procent tot 792,59 punten. Parijs en Frankfurt klommen tot 0,8 procent. Ook Wall Street lijkt hoger te openen na de zware verliesbeurt op vrijdag. In Londen is de beurs gesloten vanwege een nationale vrije dag. Staalconcern ArcelorMittal voerde de stijgers in de AEX aan met een winst van bijna 2 procent. De euro was 1,1118 dollar waard tegen 1,1144 dollar op vrijdag eerder. Een vat Amerikaanse olie kostte 1,2 procent meer op 54,83 dollar. Brentolie steeg 1 procent in prijs tot 59,95 dollar per vat.

Tokio

Flink lager

TOKIO — De aandelenbeurs in Japan is vandaag flink lager begonnen aan de laatste week van augustus. De escalatie van de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China joeg beleggers schrik aan, nadat beide landen elkaar met nieuwe importheffingen om de oren sloegen. Ook op de andere Aziatische beurzen werden forse verliezen geleden en zochten beleggers veiligere havens op zoals de Japanse yen en goud. De toonaangevende Nikkei in Tokio eindigde 2,2 procent in het rood op 20.261,04 punten en bereikte het laagste niveau in drie weken. Een principeovereenkomst over een handelsdeal tussen de VS en Japan, die afgelopen weekende werd bereikt, had weinig impact op de beurs. De Hang Seng-index in Hongkong en de beurs in Shanghai noteerden tussentijds respectievelijk 3 procent en 1,3 procent lager. De Amerikaanse president Donald Trump kondigde aan de bestaande importtarieven op Chinese goederen verder te verhogen. In Seoul leverde de Kospi 1,5 procent in en de All Ordinaries in Sydney raakte 1,4 procent kwijt.

Wall Street

Hoger

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag flink hoger geopend, na de zware koersverliezen op vrijdag. De gematigde toon van de Amerikaanse president Donald Trump met betrekking tot de handelsstrijd met China zorgde voor enige opluchting onder beleggers. Voor het weekeinde bezigde Trump nog dreigende taal in de richting van Peking, wat tot dieprode borden op Wall Street leidde. De Dow-Jonesindex noteerde kort na aanvang 1,1 procent hoger op 25.905 punten. De brede S&P 500 klom 0,9 procent tot 2872 punten en de technologiegraadmeter Nasdaq won 1 procent tot 7830 punten. Qua bedrijven staat Amgen (plus 0,9 procent) in de belangstelling. De farmaceut neemt voor 13,4 miljard dollar de wereldwijde rechten van het psoriasismiddel Otezla over van biotechnoloog Celgene (plus 4,2 procent). De deal maakt op zijn beurt weer deel uit van de megaovername van Celgene door Bristol-Myers Squibb (plus 5 procent). Met de verkoop van de Otezla-rechten hoopt Bristol-Myers Squibb goedkeuring te krijgen voor de Celgene-deal ter waarde van 74 miljard dollar.

Onduidelijkheid over Chinees contact Trump

BIARRITZ — Het is onduidelijk of Chinese onderhandelaars in de afgelopen dagen met vertegenwoordigers in de Verenigde Staten hebben gesproken om de vastgelopen handelsgesprekken vlot te trekken.

De Amerikaanse president Donald Trump zei vanochtend dat Peking contact heeft opgenomen met de VS met de mededeling weer te willen praten. Die uitlatingen leidden vandaag tot opluchting op de financiële markten, nadat Trumps opmerkingen over strengere importheffingen voor het weekeinde voor rode koersborden hadden gezorgd. Het Chinese ministerie van Buitenlandse Zaken kon echter niet bevestigen dat het telefoontje waarnaar Trump verwees, daadwerkelijk is gepleegd. Hu Xijin, hoofdredacteur van de Engelstalige Chinese krant *Global Times*, watterde op basis van bronnen dat er de afgelopen dagen geen telefonische gesprekken zijn geweest. De journalist van de regeringsgezinde krant stelde dat er alleen ‘technisch overleg’ heeft plaatsgevonden, maar dat zou weinig op het lijf hebben. “China

Photo:AFP

Trump sprak bij de G7-top in Frankrijk van ‘significante gesprekken’.

heeft zijn standpunten niet gewijzigd. China gaat niet door de knieën.” Trump sprak bij de G7-top in Frankrijk van ‘significante gesprekken’. “Ik denk dat we een deal zullen sluiten.” Trump prees ook zijn Chinese collega Xi Jinping, die hij een ‘groot leider’ noemde. Gevraagd naar een eventueel uitstel van verdere tarieven op Chinese producten zei Trump later dat ‘alles

mogelijk is’. Voor het weekeinde kondigde Trump in een reeks tweets een verdere verhoging van de importtarieven aan. Hij deed dat uit woede op de door China aangekondigde importheffingen. Tevens liet hij weten dat Amerikaanse bedrijven maar beter op zoek kunnen gaan naar alternatieven voor productie in China. De Chinese toponderhan-

delaar Liu He, tevens vicepremier, riep eerder op tot een de-escalatie van de spanningen. “We zijn bereid het probleem op te lossen door middel van overleg en samenwerking”, aldus Liu. Een handelsoorlog is volgens hem in niemands voordeel. Economen waarschuwen op hun beurt dat uit de maatregelen over en weer een wereldwijde recessie zou kunnen voortvloeien.

‘Belangrijke testvlucht 737 MAX in oktober’

SEATTLE — De Amerikaanse luchtvaartautoriteit FAA voert waarschijnlijk in oktober een testvlucht uit met de Boeing 737 MAX om te bepalen of het toestel toestemming krijgt om weer te vliegen.

Dat meldt persbureau Bloomberg op basis van ingewijden. De timing zou in grote lijnen overeenkomen met de schatting van Boeing zelf dat het gewraakte toestel in het vierde kwartaal weer in gebruik genomen kan worden. De Boeing 737 MAX mag al maanden wereldwijd niet meer vliegen. Dat gebeurde

na een crash van een vliegtuig van Ethiopian Airlines als gevolg van een overijverig veiligheidssysteem. Enkele maanden eerder was ook een 737 MAX van de Indonesische luchtvaartmaatschappij Lion Air door toedoen van dat systeem neergestort. Inmiddels zou Boeing al weer plannen hebben om de productie van de 737 MAX op te voeren, zo kwam onlangs naar buiten uit communicatie tussen Boeing en zijn leveranciers. Vanaf volgend jaar juni zouden iedere maand 57 toestellen van de band moeten rollen, een record in de productie van het vliegtuigtype.

Dreiging ‘no-deal’ jaagt bedrijven naar Nederland

DEN HAAG — Steeds meer bedrijven uit het Verenigd Koninkrijk nemen de wijk naar Nederland. Ze vrezen het naderende vertrek van de Britten uit de Europese Unie, en al helemaal een wanordelijke brexit zonder goede afspraken, zegt de organisatie die deze ondernemingen namens Nederland het hof maakt.

Bijna 100 bedrijven hebben inmiddels voor een verhuizing naar Nederland gekozen. Nog eens ongeveer 325 denken erover om de Noordzee over te steken, meldt het Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA). Nederland trekt vooral bedrijven uit de financiële sector, ICT, media en marketing en biotechnologie. Zij kiezen

voor Nederland omdat ze bijvoorbeeld een bankvergunning of uitzendrechten in de Europese Unie nodig hebben. Afgelopen jaar besloten onder meer het Amerikaanse handelshuis CBOE en de Japanse bank Norinchukin naar te strijken in Amsterdam.

Veel andere ondernemingen aarzelen nog, omdat nog onduidelijk is hoe de brexit vorm krijgt en wat die voor hen gaat betekenen. De onrust wordt wel groter, door ‘de steeds duidelijkere mogelijkheid van een no-deal’, zegt commissaris Jeroen Nijland van de NFIA. “Daarom oriënteren steeds meer van die bedrijven zich op Nederland als mogelijke nieuwe uitvalsbasis op de Europese markt.”

‘Third Point rammelt aan de poort bij Essilor’

CHARENTON-LE-PONT — De activistische investeerder Third Point heeft zich naar verluidt ingekocht bij de Frans-Italiaanse brillenreus EssilorLuxottica. Persbureau Reuters meldt op basis van ingewijden dat het hedgefonds van miljardair Daniel Loeb ook al met de voorzitter van de maker van Ray-Ban-zonnebrillen heeft gesproken.

Wat Third Point precies wil bij EssilorLuxottica en hoe groot het belang in de on-

derneming precies is, is niet duidelijk. EssilorLuxottica ontstond vorig jaar uit de

Nieuwkomer direct twee na grootste op Damrak

AMSTERDAM — Het bedrijf Prosus wordt naar verwachting bij zijn debuut in Amsterdam direct de op twee na grootste beursgenoteerde onderneming aan het Damrak.

De nieuwkomer krijgt volgens zijn prospectus een waardering van om en nabij de 100 miljard dollar, waarmee het alleen Shell en Unilever qua beurswaarde voor moet laten gaan. Prosus is een afsplitsing van het Zuid-Afrikaanse internetconcern Naspers, het grootste beursgenoteerde bedrijf van Afrika. De uit-

eindelijke beurswaarde van Prosus hangt sterk af van de waarde van de Chinese internetgigant Tencent, waarin Prosus een belang heeft van 31 procent. Dat belang is nu 125 miljard dollar waard, maar die waarde schommelt nogal.

Naast het belang in Tencent heeft Prosus een reeks kleinere technologiebedrijven van Brazilië tot in Duitsland. Die zijn onder meer actief in de maaltijdbezorging en de reclame. De notering aan de beurs in Amsterdam moet op 11 september plaatsvinden. Er worden geen nieuwe aandelen uitgegeven.

VOORUITBLIK op de beursweek

AMSTERDAM — De nieuwe beursweek staat waarschijnlijk weer voor een groot deel in teken van de handelsoorlog. De Amerikaanse president Donald Trump kwam vrijdagavond laat opnieuw met tariefsverhogingen voor geïmporteerde goederen uit China. Dit weekeinde bereikte de Verenigde Staten daarnaast een principeovereenkomst over een handelsdeal met Japan. Vrijdag was al een turbulente beursdag. Nieuwe Chinese heffingen en de heftige reactie daarop van Trump hielden de financiële markten in de greep. Daardoor eindigden de Amerikaanse beurzen stevig in het rood, en ook in Europa was sprake van koersverliezen. Na de slotbel op Wall Street kondigde Trump weer nieuwe tariefsverhogingen aan. Het gaat om producten waar al tarieven voor waren vastgesteld. Die tarieven worden nu hoger. Volgens de president delft Amerika al jaren het onderspit bij handelsrelaties met andere landen en moet daar verandering in komen. De deal tussen de VS en Japan gisteren had indirect ook iets met de handelsoorlog te maken. Volgens Trump heeft Japan onder meer toegezegd om landbouwproducten uit de VS te zullen kopen. Een van de grote twistpunten tussen China en de VS is dat de Chinezen juist geen Amerikaanse landbouwproducten zouden willen kopen. De onzekerheid over de brexit drukt ook nog steeds op de markt. De Britse premier Boris Johnson heeft gezegd dat hij vindt dat zijn land wettelijk niet verplicht is om alle vertrekkenden te betalen aan de Europese Unie als er op 31 oktober geen akkoord is tussen Londen en Brussel over de brexit. Beleggers krijgen komende dagen ook weer een hele reeks macro-economische cijfers om te verwerken. Er staat onder meer een update over het Duitse ondernemersvertrouwen op de agenda. Ook komen er gegevens over het consumentengetrouwen in diverse landen, de Amerikaanse handelsbalans en de Europese inflatie. Aan het bedrijvenfront is het naar verwachting rustiger. De meeste grote bedrijven zijn onlangs al met hun resultaten over het tweede kwartaal gekomen. Aan het Damrak geven deze week funderingsspecialist Sif, bouwvervolkerWessels en beddenverkoper Beter Bed nog een kijkje in de boeken. Buiten Nederland komen onder meer levensmiddelenproducent Campbell Soup, juweliersketen Tiffany en computerfabrikant Dell met cijfers.

Beyond Meat maakt ‘kip’ voor KFC

LOS ANGELES — Beyond Meat kan binnenkort mogelijk weer een grote fastfoodketen aan zijn klantenkring toevoegen: KFC. De fabrikant van vleesvervangers heeft een diervriendelijk alternatief ontwikkeld voor de gefrituurde kip waar het kiprestaurant om bekendstaat.

Vooralsnog gaat het om een zeer lokale proef in de Verenigde Staten. Klanten van een KFC-vestiging in de stad Atlanta mogen dinsdag bij een bestelling gratis proeven van de vegan ‘fried chicken’. De feedback van klanten wordt gebruikt om te bepalen of de nepkip van Beyond Meat geschikt is voor een breder publiek, zo laat KFC weten. Of de ruim zestig vestigingen in Nederland ook aan de beurt komen, is dus nog onduidelijk.

De vraag naar vleesloze alternatieven is groot bij res-

taurantketens. Beyond Meat kondigde onlangs al aan vegan gehaktballetjes te maken voor broodjesketen Subway, die ook in Nederland actief is. Verder worden enkele grote fastfoodketens in de VS voorzien van vleesvervangers. Concurrent Impossible Foods sloot al een deal met Burger King voor een vegan Whopper. Het vooruitzicht van een mogelijk grote deal met KFC door Beyond Meat, dat ook in Nederland naam maakt met zijn plantaardige burgers, ging er goed in bij beleggers. Het aandeel van de fabrikant van vleesvervangers ging kort na opening van de beurs in New York 5 procent omhoog. Vervangers voor kip zijn bij grote ketens vooral in de VS nog een zeldzaamheid. In Nederland brak de Vegetarische Slager juist door met kipvervangers en zijn er tegenwoordig ook veel andere merken te vinden met allerlei soorten nepkip.

NEW YORK				AMSTERDAM			
26-Aug				26-Aug			
DOW JONES	25.835,85	0.81%		AEX	543,41	0.24%	
S&P 500 INDEX	2.868,89	0.76%		ARCELOMITTAL	12,41	1.62%	
NASDAQ	7.823,97	0.93%		AEGON NV	3,45	0.32%	
AMAZON.COM INC	1.758,11	0.49%		KONINKLUKE AHOL	20,77	-0.17%	
APPLE INC	206,44	1.87%		AKZO NOBEL	81,31	0.32%	
BAIDU INC-SP ADR	104,39	2.49%		ASML HOLDING NV	192,42	1.19%	
BERKSHIRE HATH-B	198,65	0.76%		DSM (KONIN)	109,75	-0.54%	
BOEING CO/THE	359,80	1.06%		HAL TRUST	136,80	-0.29%	
CITIGROUP INC	62,38	0.69%		HEINEKEN NV	94,32	-0.21%	
COCA-COLA CO	54,05	0.58%		ING GROEP NV	8,50	1.01%	
COSTCO WHOLESALE	276,80	1.02%		KPN (KONIN) NV	2,75	0.62%	
WALT DISNEY CO	133,45	1.35%		KONINKLUKE PHIL	41,39	-0.83%	
3D SYSTEMS CORP	6,80	-0.73%		ROYAL DUTCH NV	41,49	-0.36%	
EBAY INC	39,07	0.96%		ROYAL DUTCH SHA	24,99	-0.16%	
FACEBOOK INC-A	179,60	1.04%		TOMTOM	10,94	-0.71%	
GENERAL ELECTRIC	8,01	0.44%		TOTAL SA	43,84	0.59%	
ALPHABET INC-A	1.163,14	0.83%		UNILEVER NV	54,44	0.55%	
HP INC	17,99	0.98%		W.P. STEWART HOL	523,43	-0.72%	
HOME DEPOT INC	217,34	-0.06%					
INTEL CORP	45,44	1.07%		SCOTIABANK FUNDS			
JOHNSON&JOHNSON	127,20	-0.49%		23-Aug			
MICROSOFT CORP	133,39	0.00%		MONEY MARKET	13,4912	0.00%	
PROCTER & GAMBLE	118,97	1.41%		US DOLLAR BOND	2,8628	0.51%	
ROYAL DUTCH-ADR	55,52	0.70%		GLOBAL GROWTH	2,8963	-2.20%	
STARBUCKS CORP	95,98	1.35%		US GROWTH	15,8798	-2.93%	
TWITTER INC	41,08	0.19%		CANADIAN GROWTH	2,8075	-1.72%	
WALMART INC	111,80	0.88%		FUNDS			
EXCHANGE TRADED FND				23-Aug			
ALERIAN MLP - AMLP	8,84	0.11%		BGF CONT EUR FLEX	28,52	-0.70%	
ISH GBL HY BD - GHYG	48,90	0.27%		BGF EMKT BOND	14,73	-0.48%	
ISH HIBOX HY BD - HYG	86,94	0.34%		BGF FIX INC GBL OP	14,59	0.00%	
ISH SELECT DIV - DIV	95,77	0.00%		BGF GBL ALLOCATION	56,76	-0.39%	
ISH MSCI EMKT - EEM	39,31	0.67%		BGF USD CORE BOND	17,41	-0.11%	
ISH MSCI PAC - EPP	43,58	0.53%		BGF USD HI YIELD BND	34,43	-0.12%	
ISH RUSSELL - IWV	168,21	0.66%		TEMPLETON GBL BND	25,22	-0.55%	
ISH S&P 500 - SPY	176,70	0.73%		TEMPLETON ASIAN SM	48,71	-0.47%	
ISH EUROPE - IEV	41,62	0.73%		CURRENCIES			
INVSOC QQQ TRUS	184,13	1.13%		26-Aug			
INVSOC DB COMMO	14,87	0.41%		YENUSD	105,9600	0.52%	
SPDR S&P INT DIV-DWX	38,05	0.69%		EURUSD	1,1114	-0.22%	
SPDR S&P MID 400	336,69	0.51%		CANUSD	1,3300	-0.17%	
SPDR S&P 600 SMA	64,15	0.69%		GBPUSD	1,2233	-0.29%	
VANGUARD REIT - VNQ	91,15	0.49%		COMMODITIES			
WSDMOTR JAP H-EO-DXJ	46,23	2.32%		26-Aug			
				OIL WTI	54,46	0.54%	
				GOLD	1531,81	0.32%	
				SILVER	17,71	1.65%	
				WHEAT	477,75	1.27%	

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIJL'S BANK

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

Door invoering belastingmaatregelen

Curaçao minder aantrekkelijk als inkooppunt

WILLEMSTAD — Curaçao zal met de invoering van de nieuwe belastingmaatregelen niet meer aantrekkelijk zijn om als inkooppunt te fungeren omdat goederen 9 procent duurder worden dan nu het geval is. Dat concludeert de Raad van Advies (RvA). Met de nieuwe wetgeving wordt de ob-vrijstelling voor de levering van handelsgoederen aan afnemers buiten het heffingsgebied van Curaçao afgeschaft.

Maandag wordt de Landsverordening belastingmaatregelen 2019 in de Centrale Commissie van de Staten behandeld. De maatregelen gaan onder meer uit van een verhoging van de accijnstarieven op sterke drank, bier en sigaretten. Ook wordt bij invoer een ob-tarief van 9 procent berekend. Deze week bracht de RvA advies uit over de inkomstenverhogende maatregelen.

Op basis van de huidige regelgeving geniet de ondernemer, die handelsgoederen koopt waarvan een deel bedoeld is voor export, bij invoer van deze goederen vrijstelling van omzetbelasting. Ook bij levering van deze

goederen buiten het heffingsgebied geniet de ondernemer wederom vrijstelling. Hiermee wordt bereikt dat de levering van handelsgoederen aan afnemers buiten het heffingsgebied van Curaçao, zonder heffing voor de omzetbelasting plaatsvindt. Met de nieuwe regelgeving wordt de vrijstelling van omzetbelasting bij invoer van handelsgoederen afgeschaft. De ondernemer dient bij invoer omzetbelasting te betalen over deze goederen. De wet maakt het daarentegen wel mogelijk voor de ondernemer om voor 50 procent van de bij de invoer betaalde omzetbelasting te verrekenen met hetgeen op de aangifte voor omzetbelasting

moet worden voldaan. Deze verrekening is echter slechts mogelijk indien de handelsgoederen voor een belaste prestatie worden gebruikt.

Handelsgoederen die bestemd zijn voor de export naar bijvoorbeeld Bonaire, komen niet in aanmerking voor verrekening. Het gevolg hiervan zal zijn dat Curaçao niet meer aantrekkelijk is om als inkooppunt te fungeren omdat de goederen 9 procent duurder worden dan nu het geval is, zegt de RvA.

Overleg

De RvA merkt ook op dat in de memorie van toelichting niet is aangegeven met welke stakeholders de regering overleg heeft gevoerd over de voorgestelde tariefsverhogingen en wat de resultaten van die overleggen zijn geweest. De RvA vindt dit echter wel belangrijk. Uit een doorrekening van de effecten van het totale maatregelenpakket op de economie van

Curaçao blijkt namelijk dat de maatregelen een significant negatief effect hebben op de bestedingenkant van de economie en zullen leiden tot hogere inflatie. Daarbij wordt benadrukt dat vooral de particuliere consumptie zal worden getroffen doordat de koopkracht afneemt.

Verder vraagt de RvA de regering om in de memorie van toelichting een nadere specificatie op te nemen van de doorrekening alsook van de kwantificering van het negatieve effect op het bruto binnenlands product (bbp) en de inflatie op korte en lange termijn. Eerder becijferde het kabinet dat de maatregelen in 2019 de staatskas 104,9 miljoen gulden moeten opleveren. Het kabinet ging toentertijd uit van een invoeringsdatum van 1 augustus. Nu de maatregelen later van kracht gaan, beveelt de RvA de regering aan om de berekening van de meeropbrengsten aan te passen.

Staten buigen zich over maatregelen

WILLEMSTAD — De Staten komen deze week bijeen voor een serie vergaderingen. Onderwerpen die aan bod komen, zijn onder meer de maatregelen die de regering wil nemen om het eiland financieel weer gezond te maken en de situatie ten aanzien van de medisch specialisten op het eiland.

De vergaderweek is maandagmiddag van start gegaan met een Centrale Commissie-vergadering. Op de agenda staat de langverwachte Landsverordening Belastingmaatregelen 2019. Deze bestaat uit een serie maatregelen die de regering heeft aangekondigd met het doel om het eiland financieel vooruit te helpen en de economie nieuw leven in te blazen.

De maatregelen houden onder meer een verhoging in van de omzetbelasting van 6 naar 9 procent en een verdubbeling van de accijns op bier. De accijns op sterke drank en sigaretten gaat ook omhoog. Hetzelfde geldt voor de afvalstoffenbelasting, terwijl er een aangifteplicht komt voor de onroerendezaakbelas-

ting (ozb). Deze maatregelen moeten per 1 september ingaan.

In de afgelopen periode was er veel te doen over deze maatregelen, die onder meer voortvloeien uit de groeistrategie van het kabinet-Rhuggenaath, het Groeiakkoord tussen de Nederlandse en Curaçaose regering en de aanwijzing die door de Rijksminister-raad aan de Curaçaose regering is opgelegd. Vanuit alle sectoren is er kritiek op de maatregelen, waarbij vakbondorganisaties zelfs op het intrekken van de maatregelen is aangedrongen en voor alternatieven is gepleit. De behandeling in de Centrale Commissie zal bestaan uit één gespreksronde van maxi-

maal 35 minuten.

Dinsdag staan er twee Statenbijeenkomsten gepland. Om 10.00 uur is een Centrale Commissievergadering gepland met vertegenwoordigers van de Vereniging Medisch Specialisten Curaçao (VMSC). Onderwerp van de bijeenkomst is het beleid van de minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) Suzy Camelia-Römer (PIN) ten aanzien van onder meer kostenbesparende maatregelen in de zorgsector, maar ook recente uitspraken van de minister.

De laatste vergadering van de Staten vangt dinsdagmiddag om 16.00 uur aan en is een debat in een Centrale Commissie met minister Camelia-Römer over de gebrekkige faciliteiten voor vissers op het eiland. Deze vergadering stond oorspronkelijk voor afgelopen week gepland, maar ging niet door vanwege ziekte van de betrokken minister.

Nog geen alternatieve locatie voor Ontvanger

WILLEMSTAD — Vooralsnog kunnen de Ontvanger en de Inspectie der belasting hun werkzaamheden niet hervatten. Een vervangende locatie voor de door brand getroffen organisaties is nog niet gevonden.

Belastingaccountantsbureau (BAB) zal, in tegenstelling tot wat eerder is meegedeeld, morgen zijn dienstverlening hervatten.

Volgens het ministerie van Financiën zijn er enkele aspecten waardoor de dienstverlening van de Ontvanger en de Inspectie nog niet kan worden hervat. Zo is het gebouw aan de Regentesselaan nog niet vrijgegeven door de politie. De onderzoeken in het gebouw zijn nog niet afgerond en zolang deze nog gaande zijn, mag niemand het pand betreden. Op het moment dat het gebouw wordt vrijgegeven, moet het ministerie de veiligheid en gezondheid van haar medewerkers kunnen garanderen. Burgers die documenten moeten inleveren bij één van deze twee organisaties, zoals een verzoekschrift of bezwaarschrift, kunnen dat binnenkort doen bij het kantoor van het ministerie van Financiën in Pietermaai.

WILLEMSTAD — Met het faillissement in mei van het Nederlandse technologiebedrijf Bluerise bv dat in Delft gevestigd was, zijn de plannen voor de realisatie van het Curaçao Ocean Ecopark door Curaçao Airport Holding (CAH) geheel van de baan. Aldus de bevestiging van CAH-directeur Wilhelmus ‘Junny’ Ignacio. “Gezien de huidige financiële omstandigheden, zou het verder nastreven van de uitwerking van dit project, het Ecopark, onverantwoord zijn. We hebben deze plannen laten varen. Maar we zijn wel nog steeds geïnteresseerd in een alternatief om de grote gebouwen te koelen volgens de Sea Water Airconditioning (swac)-technologie, waar we nu dus zelf mee verder gaan”, aldus Ignacio.

In juli 2011 won een team van vier Master-studenten van de Technische Universiteit Delft de prestigieuze ‘Design Challenge 2011’ met hun ontwerp van een ecopark met oceaanenergie bij het vliegveld op Curaçao. De opdracht voor het ontwerp kwam van Curaçao Airport Holding (CAH) en Bluerise, het technologiebedrijf dat nauw verbonden was aan de TU Delft. In dit plan werden de voordelen uitgewerkt van het hergebruik van koud water van een zeewaterkoelsysteem.

CAH had als eigenaar van het vliegveld en het 450 hectare grote overheidsterrein, een masterplan ontwikkeld voor een ‘Airport City’. De realisatie van het Ecopark zou daar een belangrijk onderdeel van vormen, op de plek waar ‘Shut’ zich bevindt. Met de plannen werd in het verleden duurzame ontwikkeling met behulp van circulaire systemen nagestreefd. Zo werd binnen de Airport City de aanleg van een koelsysteem beoogd, met swac. Bluerise zou zich jarenlang bezighouden met de realisatie van het Curaçao Ocean Ecopark. Eind 2017 gaf Bluerise nog tegenover

deze krant te kennen ‘een belangrijke stap vooruit te hebben gezet voor de realisatie van het project op Curaçao’. Bluerise haalde in voornoemd jaar via een crowdfunding-actie ‘meer geld op dan nodig was voor de versterking van het team dat aan onder meer het project op Curaçao werkt’.

Swac

Swac diende een belangrijk onderdeel te vormen binnen het ontwerp van het Ecopark, door levering van koud water aan een Ocean Thermal Energy Conversion (Otec)-installatie. Deze zet de thermische energie, ofwel de verschillen in temperatuur, om in elektriciteit. Deze warmtewinning wordt als schone bron voor de productie van duurzame energie, vers water en voedsel gezien. Zo wilde men in het Ecopark onder meer landbouw stimuleren middels het ‘koud waterproces’, waarbij de groei van planten en de vruchtproductie worden bevorderd door het afkoelen van de wortels. Hierbij ontstaat condens, waardoor irrigatiewater wordt gegenereerd. Daarnaast werd hiermee ook aqua-cultuur (viskwekerij),

algencultivatie en zoetwaterproductie nagestreefd.

Haken en ogen

Ignacio: “Gaandeweg zaten er ook behoorlijk wat haken en ogen aan de eventuele realisatie van de plannen. Zo kreeg men met internationale wet- en regelgeving te maken waarin bepaald werd dat men in de nabijheid van een vliegveld geen agricultuur kan bedrijven. Maar met het faillissement van Bluerise is de realisatie van een ecopark, voor nu, geen echte optie. Onze focus is nu gericht op diepzeewaterkoeling (swac), na hiernaar studies te hebben verricht (zie ook op pagina 5 ‘Sentro Médico Otrobanda gaat overeenkomst diepzeewaterkoeling aan’, red.) en waarvoor wij de hoop hebben gevestigd op Zakito District Cooling als mogelijke aanbieder en waar wij mee in gesprek zijn.”

Bij de ontwikkeling van de Airport City zouden duurzame technologieën centraal staan, waarbinnen de realisatie van het Ecopark een belangrijk onderdeel zou vormen.

Een impressie van het Ecopark dat op het terrein van shut gerealiseerd zou worden.

Sentro Médico Otrobanda gaat overeenkomst diepzeewaterkoeling aan

WILLEMSTAD — Sentro Médico Otrobanda, als instelling voor het welzijn van de mens, zegt met het aangaan van een Cooling Service Overeenkomst met het Zakito District Cooling consortium ‘ook een bijdrage te hebben geleverd aan het behoud van de natuur’. Dit door voor afname van diepzeewaterkoeling te kiezen als duurzaam alternatief. “Wij willen ook bijdragen aan natuurbehoud, voor het welzijn van onze kinderen. Zakito biedt ons deze mogelijkheid, zonder extra investeringskosten”, aldus Harry Jansen, directeur van Sentro Médico Otrobanda.

De instelling zal onder één dak twee huisartsenpraktijken huisvesten, een prikpost van het Analytisch Diagnostisch Centrum (ADC), een botika, een trombosedienst, een verloskundige, een diëtiste en een praktijkverpleegkundige. Sentro Médico Otrobanda: “Hierbij komt ook nog dat Zakito ons koe-

ling biedt tegen lagere, vaste en voorspelbare kosten voor een periode van vijftien jaar.’ Zoals de naam al doet vermoeden, ‘district cooling’, wil Zakito alle daarvoor geschikte gebouwen tussen Rif en Piscadera – die over gecentraliseerde koelsystemen beschikken – van koeling voorzien, volgens de

Sea Water Airconditioning (swac)-technologie, ofwel koeling met koud zeewater. Het gaat om gebouwen zoals het World Trade Center (WTC), Residence Piscadera, Renaissance en het nieuwe ziekenhuis. Begin dit jaar ondertekende onder meer Hospital Nobo Otrobanda (HNO) een Memorandum of Understanding (MoU) met Zakito.

Met de bekendmaking een afnameovereenkomst te zijn aangegaan, lijkt het project, dat een duurzaam alternatief biedt, steeds meer tractie te krijgen. Ook CCR Investment, de eigenaar van het gebouw ‘de Curaçao Caribbean Resort’ (voorheen door hotelketen Hilton ge-

exploiteerd), maakte vorige maand bekend dezelfde overeenkomst te zijn aangegaan.

1 miljoen besparing

De adviseur strategische communicatie van HNO Clifton Wallé bevestigt dat er nog steeds interesse is en dat een dergelijke optie ook geheel past in een ‘duurzaam nieuw ziekenhuis’. “Ook zijn hiervoor reeds de nodige studies verricht door HNO en berekeningen uitgevoerd. Hieruit bleek dat diepzeewaterkoeling voor het nieuwe ziekenhuis een besparing op energiekosten zou kunnen opleveren van naar schatting 1 miljoen gulden op jaarbasis. Als het gehele project van de grond

komt, dan heeft HNO zeer zeker nog interesse”, aldus Wallé

Gilbert Gouverneur, directeur van Zakito District Cooling bevestigde onlangs tegenover de *Amigoe* dat, afhankelijk van het verkrijgen van de nodige (bouw)vergunningen, het voornemen nog steeds is om met de bouw van hun faciliteiten/pomphuis inclusief pijpleidingen in het vierde kwartaal van dit jaar te starten. De aanleg van een pomphuis is gepland aan de oostzijde van het Marriott hotel, in het binnenwater waar ook een overheidsgemaal gesitueerd is. Gouverneur spreekt de hoop uit dat de bouw in januari af-

gerond kan worden. Gouverneur benadrukt dat in vergelijking met de gangbare airco-koelingssystemen, er ‘met slechts 10 procent van het energieverbruik gebouwen gekoeld kunnen worden’. De CO2-uitstoot wordt hiermee volgens hem met 90 procent gereduceerd.

CAH

Ook de Curaçao Airport Holding (CAH) heeft veel interesse getoond in koeling via Zakito, aldus CAH-directeur Wilhelmus ‘Junny’ Ignacio: “Wij hebben zelf case studies verricht en menen dat koeling middels de swac-technologie, voor ons de enige echte mogelijkheid biedt om de grote luchthavengebouwen

adequaate te kunnen koelen met de nodige kostenbesparing. Wij hebben de hoop op Zakito gevestigd en wachten nu af of zij meerdere grote afnemers kunnen binnenhalen, meer richting onze kant op. Zo zijn er reeds gesprekken gevoerd met bijvoorbeeld Sambil (dit wordt door Gouverneur bevestigd, red.). Als Sambil en het datacenter, de vroegere Citex (nu Blue Nap-5, red.), eveneens besluiten deze dienst af te nemen, dan wordt de aanleg van leidingen voor Zakito rendabel. Dus het is nog even afwachten of zich grote afnemers zullen aandienen; wij zijn in ieder geval zeer zeker geïnteresseerd!”

OM: Euthanasie op alzheimerpatiënte was moord

DEN HAAG — De 68-jarige verpleeghuisarts die in april 2016 in Den Haag euthanasie pleegde op een 74-jarige alzheimerpatiënte, is volgens het Openbaar Ministerie schuldig aan moord.

Het OM benadrukte echter dat de arts, Catharina A., goede bedoelingen had en dat de euthanasiewet niet helder is in de precieze eisen die aan artsen worden gesteld. “De norm die zij geschonden heeft, was onduidelijk.” Ze hoeft daarom geen straf te krijgen, zei de officier van justitie vandaag voor de rechtbank in Den Haag. A. gaf naar eigen zeggen met de euthanasie gehoor aan een wilsverklaring die de patiënte had opgesteld toen ze nog helder was. Ze staat terecht om te bepalen of ze daarmee de wet heeft overtreden, omdat de patiënte niet meer wilsbekwaam zou zijn geweest.

Het OM stelt dat A. onvoldoende heeft vastgesteld of de patiënte echt niet meer wilde leven. De vrouw gaf soms wel twintig keer per dag aan dat ze dood wilde, maar zei daarna vaak ‘maar nu nog niet’. Volgens A. was haar brein te sterk verwoest door de alzheimer om een rationele beslissing te kunnen nemen. “Ze kende geen verleden en geen toekomst meer.” Dat A. de euthanasie daarom niet met de patiënte zelf heeft besproken, is volgens het OM een schending van de zorgvuldigheid die is vereist. Daarom was er geen sprake van levensbeëindiging op verzoek, maar juridisch gezien van moord.

De dochter van de patiënte stelde in haar slachtofferverklaring dat A. handelde op de ‘duidelijk uitgesproken wens’ van haar moeder. “Het recht om aan deze martelende ziekte te ontkomen, mag niemand worden ontnomen.

Ze heeft mijn moeder uit de geestelijke gevangenis gehaald waar ze zich heftig tegen verzette.”

De advocaat van de verpleeghuisarts stelt dat het OM A. vervolgt om de wet te verhelderen en haar daarmee onevenredig hard raakt. “Het gaat niet aan om over de rug van een individuele arts jurisprudentie te verkrijgen”, stelt de haar advocaat, die de rechtbank in Den Haag vroeg het OM niet-ontvankelijk te verklaren. Het is de eerste keer sinds de euthanasiewet in 2002 werd ingevoerd dat een arts zich voor de rechter moet verantwoorden. Daarmee wil het OM meer duidelijkheid scheppen voor artsen over wanneer euthanasie wel of niet is toegestaan.

“Waarom is in de vijftien jaar ervoor nooit een arts vervolgd?” vroeg de advocaat van A. zich af.

Weer journalist in Mexico vermoord

TEJUPILCO — In Mexico is een hoofdredacteur van een lokale nieuwssite doodgestoken. Zijn lichaam werd zaterdag gevonden in het midden van het land.

Dat melden de Mexicaanse autoriteiten. Het is de tiende moord op een journalist in het Midden-Amerikaanse land dit jaar. Condes Jaramillo

(42) was het hoofd van een lokale nieuwssite in Tejupilco. Daarnaast was hij ook radionieuwslezer. Volgens mediawaakhond Verslaggevers Zonder Grenzen hebben familieleden van de journalist gezegd dat Jaramillo afgelopen juni en in november vorig jaar bedreigingen had ontvangen. Sinds 2000 zijn in Mexico ongeveer honderd journalisten vermoord.

Walsh 2e uitdager Trump bij Republikeinen

WASHINGTON — De conservatieve radiopresentator Joe Walsh gaat president Donald Trump volgen jaar uitdagen bij de Republikeinse voorverkiezingen. Walsh, voormalig parlements lid, is de derde kandidaat voor de Republikeinse nominatie bij de presidentsverkiezingen van november 2020.

“Ik ga doen wat ik kan want ik wil niet dat Trump gaat winnen. Dit zijn geen normale tijden. Kijk naar de oplichter in het Witte Huis, hij is ongeschikt”, zei Walsh tegen Amerikaanse media. Eerder al maakte Bill Wel-

ding, oud-gouverneur van de staat Massachusetts, bekend dat hij Trump zou uitdagen. Een tweede termijn voor Trump zou volgens Welding ‘een politieke tragedie en een ramp voor het land’ zijn. Ondanks de kritiek van zijn uitdagers is Trump de favoriet van 88 procent van de Republikeinse aanhang. Alom wordt verwacht dat zijn uitdagers bij de voorverkiezingen geen schijn van kans maken.

Bij de Democraten strijden nog 21 kandidaten om de nominatie. Belangrijkste kanshebbers zijn Joe Biden, Elisabeth Warren en Bernie Sanders.

Omstreden ex-sheriff Arpaio wil baan terug

PHOENIX — De omstreden Amerikaanse ex-sheriff Joe Arpaio (87), die in de VS bekend werd door zijn harde aanpak van migranten, wil weer aan de slag in zijn vroegere functie. Hij maakte bekend dat hij zich namens de Republikeinse Partij verkiesbaar stelt voor de post van sheriff in Maricopa County in Arizona.

Als het Arpaio lukt om in een voorverkiezing zijn Republikeinse tegenkandidaat en voormalige assistent Gerard Sheridan te verslaan, moet hij het in november 2020 waarschijnlijk opnemen tegen de Democraat Paul Penzone. Arpaio ver-

loor in 2016 de stembusgang van Penzone en moest toen opstappen als sheriff van Maricopa County. Hij was 24 jaar in functie geweest.

Arpaio stond bekend als de ‘hardste sheriff van de VS’. Hij dreigde enkele jaren geleden echter zelf achter de tralies te verdwijnen vanwege het moedwillig negeren van een gerechtelijk bevel. De rechter had eerder bepaald dat Arpaio en zijn agenten moesten stoppen met het willekeurig aanhouden en vastzetten van mensen op verdenking van illégalité. De sheriff legde dat bevel naast zich neer. President Donald Trump greep destijds in en verleende Arpaio gratie.

EU: Londen moet brexit-nota hoe dan ook betalen

BRUSSEL — Het Verenigd Koninkrijk zal de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het EU-lidmaatschap moeten voldoen, ongeacht of het met een scheidingsakkoord of zonder afspraken vertrekt uit de EU.

Een woordvoester van de Europese Commissie herhaalde vandaag deze ‘welbekende’ positie van de EU. “Het vereffenen van rekeningen is essentieel om een nieuwe relatie op gelijke voet te beginnen”, aldus de zegsvrouw. Zij wilde niet ingaan

op de vraag of er juridische acties in voorbereiding zijn. De Britse premier Boris Johnson zei gisteren dat zijn land wettelijk niet verplicht is om alle vertrekkosten te betalen aan de EU als er op 31 oktober geen akkoord is tussen Londen en Brussel.

G7-landen trekken 20 miljoen uit voor Amazone

De Franse president Emmanuel Macron in Biarritz.

BIARRITZ — De G7-landen hebben besloten om 20 miljoen euro uit te trekken voor de bestrijding van de bosbranden in de Amazone. De Franse president Emmanuel Macron zei vandaag in Biarritz dat het geld voornamelijk is bedoeld voor de inzet van blusvliegtuigen.

De regenwouden in Brazilië kampen met een recordaantal natuurbranden. Macron had eerder gedreigd het nieuwe handelsakkoord tussen de EU en Latijns-Amerika te blokkeren als de Braziliaanse president Jair Bolsonaro, een klimaat-scepticus, niet méér zou doen om de branden te bestrijden. De branden in het Amazonegebied worden in kaart gebracht met behulp van satellietbeelden van het Europese Copernicus-systeem. Dat gebeurt na een verzoek vanuit de EU, zei een woordvoerder van de Europese Commissie vandaag. Met de beelden worden kaarten gemaakt van het regen-

woud in Brazilië en delen van Peru, Bolivia en Paraguay die zijn getroffen door branden. In Brazilië zijn dit jaar bijna 79.000 branden waargenomen. Bolsonaro heeft het leger ingezet en 8 miljoen euro vrijgemaakt om het vuur te bestrijden. De landen van de G7, bestaande uit het Verenigd Koninkrijk, Canada, Frankrijk, Duitsland, Italië, Japan en de Verenigde Staten, zijn ook overeengekomen om een herbebossingsprogramma te ondersteunen. Dat plan zal volgende maand bij de Verenigde Naties worden gepresenteerd. Bolsonaro zit niet te wachten op hulp vanuit de G7.

Hij ziet het idee van het opzetten van een internationaal bondgenootschap om de Amazone te redden als een aanval op de soevereiniteit van het Zuid-Amerikaanse land. “We mogen niet accepteren dat Macron en zijn ‘alliantie’ Brazilië als een kolonie beschouwt of dat de Amazone als niemandsland bestempeld wordt”, twitterde de Braziliaanse president. “Andere staatshoofden zijn wel solidair met Brazilië en hebben respect voor de soevereiniteit van ons land. Zoals je mag verwachten in een beschaaft wereld”, vervolgde Bolsonaro. Hij stelt in gesprek te zijn met de president van Colombia Iván Duque Márquez over een gezamenlijk plan voor de Amazone-landen. Dat zou ervoor moeten zorgen dat de onafhankelijkheid en natuurlijke grondstoffen van de landen worden beschermd.

7 doden door vliegongeluk op Mallorca

INCA — Zeven mensen zijn gisteren om het leven gekomen door een botsing tussen een helikopter en een klein vliegtuigje op het Spaanse vakantie-eiland Mallorca. Onder de doden zijn twee minderjarigen, melden de autoriteiten op Mallorca. Eerder werden vijf doden gemeld.

Alle vijf inzittenden van de helikopter, onder wie de minderjarigen, zijn om het leven

gekomen. Zij hebben de Duitse nationaliteit. De andere twee mensen die omkwamen zaten in het vliegtuigje en hebben de Spaanse nationaliteit. De toestellen botsten door onbekende oorzaak tegen elkaar in de buurt van de plaats Inca. “Mijn medeleven en liefde gaat naar de families van de slachtoffers die bij dit tragische ongeval het leven lieten”, tweette de Spaanse waarnemend premier Pedro Sanchez.

Verdronken Irakees gevonden voor kust België

ZEEBRUGGE — Een migrant uit Irak is verdronken in de Noordzee, ondanks een zelfgemaakt reddingsvest van plastic flessen.

De man werd gevonden bij een windmolenpark ter hoogte van Zeebrugge, 28 kilometer van de

kust, meldt *Het Nieuwsblad*. Het is de eerste keer dat een verdronken migrant in Belgische wateren is aangetroffen, aldus gouverneur Carl Decloux van West-Vlaanderen. De Irakees van 47 of 48 jaar droeg bij zijn poging het Kanaal over te zwemmen twee spijkerbroe-

ken tegen de kou en één zwemvlies. Hij zou eerder zonder succes asiël hebben aangevraagd in Duitsland. Een Belgische zeiler had vermoedelijk dezelfde man volgens de krant een week eerder gespot in de buurt van het Franse Duinkerke.

Buma geïnstalleerd als burgemeester Leeuwarden

LEEUWARDEN — Sybrand Buma is vandaag geïnstalleerd als burgemeester van Leeuwarden.

De 54-jarige Buma was sinds 2010 fractieleider van het

CDA in de Tweede Kamer. Daarvoor werkte hij onder meer voor de Raad van State en het ministerie van Binnenlandse Zaken. De installatie vond plaats tijdens een bijzondere raadsvergadering

in de Grote of Jacobijnerkerk in Leeuwarden. De Fries, die is geboren in Workum, volgt Ferd Crone (PvdA) op als burgervader van Leeuwarden. Die bekleedde het ambt sinds november 2007.

Trump: Ik ben niet uit op val bewind Iran

BIARRITZ — De Amerikaanse president Donald Trump heeft tijdens de G7-top in het Franse Biarritz gezegd dat hij niet uit is op een machtswisseling in Iran.

Wel noemde hij de wijze waarop veel Iraniërs onder het

huidige islamitische bewind moeten leven ‘onacceptabel’. Verder zei de president dat het hem niet verraste dat de Franse regering de Iraanse minister van Buitenlandse Zaken Mohammad Javad Zarif naar Biarritz had laten komen. Die dook gistermiddag, tot verrassing van velen, plotseling op in

de Franse badplaats. Enkele uren later vertrok Zarif alweer richting huis.

Het bezoek was een poging om een diplomatieke impasse over het omstreden kernprogramma van Teheran te doorbreken. Of er concrete resultaten zijn geboekt, is niet duidelijk.

De politie in Hongkong vuurde gisteren traangas af tegen de demonstranten.

HONGKONG — De politie in Hongkong heeft zondag 36 arrestaties verricht. Het waren een van de zwaarste gevechten tussen betogers en de politie tijdens de al weken durende antiregeringsdemonstraties. De jongste arrestant is twaalf jaar.

De politie vuurde gisteren traangas af tegen demonstranten die na een vreedzame mars de straat blokkeerden en stenen en molo-

tovecktails naar de politie gooiden. De Hongkongse krant *Sou-th China Morning Post* berichtte dat de politie voor

het eerst ook waterkanonnen tegen de demonstranten gebruikte. Eerder werden deze alleen gebruikt om barricades van de straat te spoelen. Zaterdag waren er ook al schermutselingen.

De demonstranten voeren al ruim twee maanden actie tegen de regering in Peking

en de bestuurder van Hongkong, Carrie Lam. Hun betogingen begonnen als protest tegen een - intussen ingetrokken - plan om uitlevering naar het vasteland van China mogelijk te maken, maar vormen inmiddels een bredere roep om meer democratie. Ook willen ze dat Lam het veld ruimt.

HO, HO, HO...
HET SEIZOEN OM
BLIJ TE ZIJN!

KLEUR WEDSTRIJD

Hoe?
Lever je kleurplaat voor 13 december 2019

Waar?
Op het kantoor van Amigoe Aruba tussen
8.00 uur en 16.00 uur aan de Bilderdijkstraat 16.

JE KAN MEERDERE PLATEN INLEVEREN!
3 winnaars worden bekend gemaakt op
16 DECEMBER 2019

Maak kans op een mega tekenset met 175 onderdelen
om lekker verder te kunnen kleuren.
Hoe meer ingekleurde plaatjes ingeleverd worden
hoe groter de kans om te winnen.
Laat een volwassene elke dag de Amigoe krant kopen
of laat hem of haar nu abonneren
om elke dag de kleurplaatjes te zien.

Centraal Politie

Brandweer

Politie O'stad

Politie San Nicolaas

Politie St.Cruz

Politie Noord

Tipline Politie

Ziekenhuis

Dierenarts

Elmar centraal

Elmar storing

WEB Aruba

SETAR

Taxi (TAS)

Taxi (ATT&T)

Taxi (PTS)

Taxi (Diamond)

Kankerbestrijding

Stichting SAMBA

100

911

102

104

105

107

11141

527-4000

585-0400

523-7100

523-7147

525-4600

582-2116

587-5900

582-2010

588-0035

587-2300

582-0412

582-0903

—Oranjestad—

Ambulance

BGD Oranjestad

Veterinaire Kliniek

Animal Shelter

582-1234

527-2782

582-1720

582-1623

— San Nicolaas—

Ambulance

Centro Medico

BGD San Nicolaas

Serlimar

584-5050

523-8833

527-2782

584-5080

— Botica —

4 Centro Medico

Aloë

Central

Dakota

Del Pueblo

Eagle

Kibrahacha

584-5794

584-4606

585-1965

588-7364

582-1253

587-9011

583-4908

Maria

Noord

Oduber

Paradera

San Lucas

San Nicolaas

Santa Anna

Santa Cruz

Seroe Preto

Trupiaal

585-8145

586-4606

582-1780

588-6638

584-5119

584-8186

586-8181

585-8028

584-4833

583-8560

— Mortuarius —

Ad Patres

Aurora

Olive Tree

San Nicolaas

Olive Tree

Oranjestad

584-2299

588-6699

584-8888

582-0000

— Stichtingen —

Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)

Fundacion Respetami

Zwanger? Fundacion CIZKA

Fundacion Diabetico Arubano

Twelve Step Meeting

AA-NA- AL- ANON- OA

Fundacion Amor Pa Prohimo

NA Acceptance Group

Fundacion Centro Ecologico Aruba

Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen

Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke

583-2999

582-4433

583-0331

593-0507

593-4928

583-8989

568-4739

564-8849

565-7500

562-8984

588-1010

567-7004

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Maria	585-8145
Brandweer	911	Noord	586-4606
Politie O'stad	102	Oduber	582-1780
Politie San Nicolaas	104	Paradera	588-6638
Politie St.Cruz	105	San Lucas	584-5119
Politie Noord	107	San Nicolaas	584-8186
Tipline Politie	11141	Santa Anna	586-8181
Ziekenhuis	527-4000	Santa Cruz	585-8028
Dierenarts	585-0400	Seroe Preto	584-4833
Elmar centraal	523-7100	Trupiaal	583-8560
Elmar storing	523-7147		
WEB Aruba	525-4600	— Mortuarius —	
SETAR	582-2116	Ad Patres	584-2299
Taxi (TAS)	587-5900	Aurora	588-6699
Taxi (ATT&T)	582-2010	Olive Tree	
Taxi (PTS)	588-0035	San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree	
Kankerbestrijding	582-0412	Oranjestad	582-0000
Stichting SAMBA	582-0903		
		— Stichtingen —	
—Oranjestad—		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Ambulance	582-1234	Fundacion Respetami	582-4433
BGD Oranjestad	527-2782	Zwanger? Fundacion CIZKA	
Veterinaire Kliniek	582-1720	Fundacion Diabetico Arubano	583-0331
Animal Shelter	582-1623	Twelve Step Meeting	593-0507
		AA-NA- AL- ANON- OA	593-4928
— San Nicolaas—		Fundacion Amor Pa Prohimo	
Ambulance	584-5050	NA Acceptance Group	565-7500
Centro Medico	523-8833	Fundacion Centro Ecologico Aruba	
BGD San Nicolaas	527-2782	Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	562-8984
Serlimar	584-5080	Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	588-1010
			567-7004
— Botica —			
4 Centro Medico	584-5794		
Aloë	584-4606		
Central	585-1965		
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		
Kibrahacha	583-4908		

Het weer

DINSDAG
27 AUGUSTUS 2019

Zonnig me kans op een regenbui af en toe met veel wind vanuit het oost tussen 28 en 39 km/u.

Max Temp.

32°

Voelt Als

37°

Wind

28 km/u

Precipitatie

25%

Zonsopgang

06:29

Zonsondergang

18:54

UV index

10 v/d 10

DINSDAGAVOND

Licht bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 24 en 39 km/u.

Min Temp.

27°

Voelt Als

31°

Wind

24 km/u

Precipitatie

3%

Maansopgang

03:26

Maansondergang

16:38

Aankomsttijden

Cruiseschepen

Dinsdag, 27 Augustus '19

Freedom of the Seas
08.00 – 21.00

Woensdag 28 Augustus '19

Monarch
06.30 – 15.30
Freewinds
06.00 - ****

Donderdag 29 Augustus '19

Carnival Horizon
08.00 – 16.00

Dienstdoende huisartsen
Maandag 26 Augustus 2019

Huisarts nachtdienst -
Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal

527-4580

Huisarts nachtdienst -
San Nicolaas
Centro Medico
San Nicolaas
Dr. Boderie

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica Seroe Preto
584-4833

Apotheek nachtdienst
Oranjestad
Botica Eagle
587-9011

BVN

15:25	Sesamstraat	07:55	Weerbericht Europa/Afrika
15:45	Het Zandkasteel	08:00	Tussen Kunst en Kitsch
16:00	Beste Vrienden Quiz	08:45	De slimste mens
16:20	Switch	09:25	Nieuwsuur
16:45	FC de Kampioenen	10:00	Weerbericht Amerika/Caribiën
17:20	EenVandaag	10:05	Jinek
17:50	Bak mee met MAX	11:00	Andere Tijden
18:05	VRT Journaal	11:30	De Stoel
18:45	Uit mijn keuken	11:35	Iedereen beroemd
19:30	NOS Journaal	12:00	VRT Journaal
19:55	Weerbericht Europa/Afrika	12:35	Therapie
20:00	Tussen Kunst en Kitsch	13:15	Planeet Nigeria
20:45	De slimste mens	13:55	BinnensteBuiten
21:25	Nieuwsuur	14:20	NOS Journaal
22:00	Weerbericht Amerika/Caribiën	14:35	Verborgen verleden
22:05	Jinek	15:20	Sesamstraat
23:00	Andere Tijden	15:40	Sesamstraat 10 voor...
23:30	De Stoel	15:50	Het Klokhuis
23:35	Iedereen beroemd	16:05	De Buitendienst
		16:25	Switch
dinsdag 27 augustus		16:50	FC de Kampioenen
00:00	VRT Journaal	17:20	EenVandaag
00:35	Typisch	17:50	Kook mee met MAX
01:00	Blauw Bloed	18:05	VRT Journaal
01:35	Jeuk	18:45	Uit mijn keuken
02:00	Nu te Zien!	19:30	NOS Journaal
02:10	NOS Journaal	19:55	Weerbericht Europa/Afrika
02:25	Medialogica	20:00	We zijn er Bijna!
02:55	Frysland DOK	20:45	De slimste mens
03:25	Sesamstraat	21:25	Nieuwsuur
03:45	Het Zandkasteel	22:00	Weerbericht Amerika/Caribiën
04:00	Beste Vrienden Quiz		
04:20	Switch	22:05	Opsporing Verzocht Internationaal
04:45	FC de Kampioenen		
05:20	EenVandaag	22:10	Jinek
05:50	Bak mee met MAX	23:05	Met het Mes op Tafel
06:05	VRT Journaal	23:30	De Stoel
06:45	Uit mijn keuken	23:35	Iedereen beroemd
07:30	NOS Journaal		

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Bilderdijkstraat 16
Tel: (297) 582-4333
Fax: (297) 582-2368

Administratie Amigoe Krant:
Rushlene Lejuez
adminaruba@amigoe.com

Administratie Abonnement:
Zulaika Kelly
abonementaruba@amigoe.com

Distributie en klachten over bezorging:
Zulma Kock
abonementaruba@amigoe.com

Printer:
Caribbean Speed Printers NV Aruba

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag
8:00 am – 4:30 pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20651903
Banco di Caribe # 81027801
RBC #100031723
Aruba Bank # 6000400190

Directie:
Michael Voges
mvoges@amigoe.com
Grecia Willems
gwillems@amigoe.com

Redactie:
Melissa Stamper (eind redacteur)
Nadine Salas
Ariën Rasmijn
arubaredactie@amigoe.com

Advertentie verkoop
Amigoe Krant:
Zulma Kock
Calisa Roosberg
avisoaruba@amigoe.com

Advertentie verkoop
Amigoe op School:
Tiziana La Torre
aosaruba@amigoe.com

Naam: Voornaam: Leeftijd:

E-mail:Telf:..... School: Klas:

Amigoe Aruba sluit 2019 af met een nieuwe kleurwedstrijd!

Onze jonge lezers kunnen deze tekening zo mooi mogelijk inkleuren en deze uiterlijk 13 december 2019 op het kantoor van AMIGOE ARUBA tussen 8.00 uur en 16.00 uur aan de Bilderdijkstraat 16 inleveren. Maak kans op één van onze super tekensetten of andere leuke cadeautjes om lekker verder te kunnen kleuren. Hoe meer ingekleurde plaatjes ingeleverd worden, hoe groter de kans om te winnen. Laat een volwassene elke dag de Amigoe krant kopen of abonneer nu om elke dag de kleurplaatjes te zien.

Op 16 december 2019 worden de winnaars gekozen.

Topsporters hebben slechtere tanden

Foto: Shutterstock

Topsporters hebben een slechter gebit dan gewone mensen, terwijl ze grondiger hun tanden poetsen. De reden: sporters nemen veel meer sportdranken, energie-
repen en gelletjes. Daar zitten zo veel suikers en zuren in, dat ze tanden beschadigen. Dat komt naar voren uit een onderzoek van de University College in Londen. De onderzoekers keken naar de monden van 352 topsporters. Het gaat onder meer om voetballers, wielrenners, turners, zwimmers, rugbyers, roeiers, hockeyers, zeilers

en atleten. Onder hen zijn mensen die hebben deelgenomen aan Olympische Spelen. Bijna de helft had last van tandbederf. De sporters hadden ook vaak ontstoken tandvlees. Een op de drie gaf aan zo veel mondklachten te hebben, dat hun training eronder leed.

De uitkomst is opvallend, omdat topsporters vaker tandenpoetsen en flossen dan anderen, zeggen de onderzoekers. Sporters gaan regelmatig naar de tandarts, roken niet en eten gezond.

‘Lagere dosis hartmedicijnen voor vrouwen’

Foto: Shutterstock

De optimale dosering van medicatie voor vrouwen met hartfalen ligt aanzienlijk lager dan voor mannen. Dat blijkt uit een internationaal onderzoek onder leiding van het Universitair Medisch Centrum Groningen dat is verschenen in het wetenschappelijke toptijdschrift *The Lancet*. Wereldwijd gelden voor mannen en vrouwen nu nog dezelfde dosering voor bijvoorbeeld bètablokkers. Tussen 2010 en 2015 werden data verzameld van 2500 mensen uit Europa, samen met data van meer dan 4500 patiënten met hartfalen uit Azië. Uit de

data-analyse blijkt nu dat vrouwen met hartfalen baat hebben bij een lagere dosering van de onderzochte medicijnen. De optimale waarde lijkt rond de 50 procent te liggen van de dosering die momenteel wordt geadviseerd.

De onderzoekers benadrukken dat deze conclusie geen vrijbrief is om vrouwen met hartfalen te gaan ‘onderbehandelen’. Meer onderzoek is nodig naar de vraag hoe verschillen tussen mannen en vrouwen de behandeling van hartfalen kunnen beïnvloeden, aldus de onderzoekers.

Airsoftwapen komt langs beveiliging gevangenis

Foto: Shutterstock

Een medewerker van het Justitieel Complex Zaanstad is het gebouw binnengekomen met een airsoftgun in zijn sporttas. De medewerker, die de airsoftgun per ongeluk meenam, kwam ermee langs de beveiliging, bevestigt een woordvoerder van het ministerie van Justitie en Veiligheid een bericht hierover in *De Telegraaf*.

Toen de medewerker erachter kwam dat hij het airsoftwapen bij zich had, heeft hij zich direct gemeld bij de portier om het weer buiten te brengen. Het Bureau Integriteit is als gebruikelijk gevraagd onderzoek te doen. De medewerker is in afwachting van de uitkomsten de toegang tot de inrichting ontzegd. De beveiliging die

de medewerker doorliet, is van een extern beveiligingsbedrijf. Deze medewerker werkt niet meer in Zaanstad, aldus de woordvoerder. Hoe het kon dat het wapen, dat gebruikt wordt bij de sport airsoft, door de beveiliging kwam, moet het onderzoek uitwijzen.

Het Justitieel Complex Zaanstad (JCZ) kwam de afgelopen tijd vaker in het nieuws. Zo werd er onlangs een cipier door een gedetineerde aangevallen. De cipier raakte hierdoor ernstig gewond. In oktober kwam De Telegraaf nog met gelekte videobeelden en foto's uit het complex, waarop feestende gedetineerden, smartphones en vermoedelijk drugs te zien.

Mensen

Spaans protest tegen beren in Pyreneeën

Foto: Shutterstock

Honderden Spaanse veehouders hebben geprotesteerd tegen beren in de Pyreneeën en roepen op tot de verwijdering van de beesten. Ze beschouwen de roofdieren als grote bedreiging voor hun veestapel en zeggen dat er dit jaar al meer dan zeshonderd schapen zijn gedood in het grensgebied tussen Frankrijk en Spanje.

De beer was zo goed als uitgestorven tot dat de overheid twintig jaar geleden begon met het uitzetten van Sloveense beren in het gebied. Momenteel leven er ongeveer

vijftig in het gebied, vooral in het Franse departement Ariège. Natuurbeschermers zeggen dat de dieren een bijdrage leveren aan het in stand houden van het ecosysteem, boeren en herders zeggen dat hun vee steeds vaker door beren wordt aangevallen. De meeste schapen zouden zijn omgekomen toen ze op de vlucht voor beren van de rotsen vielen. Begin deze maand hebben Franse burgemeesters en andere bestuurders hun regering opgeroepen de beren uit het Franse deel van de Pyreneeën weg te halen.

Boete na nachtelijke klim in kraan van 80 meter

Foto: Shutterstock

De Amsterdamse politie heeft in de nacht van vrijdag op zaterdag twee jonge-

mannen uit een hijskraan moeten halen. De nachtelijke klim had hen gebracht

naar een hoogte van 80 meter, vanwaar zij ‘boven zaten te genieten van het uitzicht’, schrijft de politie Amsterdam-Zuid de Pijp op Facebook.

De agenten waren de ‘nachtklimmers’ op het spoor gekomen na een melding over ‘vreemde geluiden’ vanaf de kraan, die op een afgesloten bouwterrein staat. Omdat de opgang omhoog veilig was wegens een kooiconstructie durfden de twee agenten de klim te wagen. Kort voordat ze de top hadden bereikt, lieten de jongemannen de agenten weten zelf naar beneden te komen.

De mannen zijn bekeurd omdat ze zich op verboden terrein bevonden, maar accepteerden die ‘zonder tegensputteren’, aldus agenten, die op Facebook het uitzicht zelf ook ‘fantastisch’ noemen.

3 bypasses voor Spaanse oud-koning Juan Carlos

De Spaanse oud-koning Juan Carlos heeft zaterdag een hartoperatie ondergaan en drie bypasses gekregen. De directie van het Madrileense ziekenhuis waar de 81-jarige Juan Carlos is geopereerd, repte van een succesvol verlopen operatie, meldt de krant *El País*.

Zijn vrouw koningin Sofia en de huidige koning Felipe, zoon van Juan Carlos, bezochten het voormalige staatshoofd zaterdag na de ingreep. Juan Carlos was vrijdagavond opgenomen in het ziekenhuis. Bij aankomst

zei hij tegen de aanwezige journalisten: “We zien elkaar weer als ik hier wegga.”

Voor Juan Carlos was het zijn zeventiende operatie. Hij kreeg eerder onder meer een nieuwe knie en werd geopereerd aan een heup, een verwonding in zijn gezicht en een hernia. Na zijn jaarlijkse medische onderzoek afgelopen juni werd besloten tot de hartoperatie van zaterdag.

In 2014 trad Juan Carlos af na bijna veertig jaar op de troon. In Spanje is zijn titel nog steeds koning.

Kat smokkelt mobieltjes gevangenis in

Foto: Shutterstock

Bewakers in een gevangenis in de stad Alajuela in Costa Rica hebben vijf uur lang jacht gemaakt op een kat die werd gebruikt als smokkeldier.

De kat had een pakketje aan zijn halsband met daarin twee mobieltjes, drie simkaarten en een oplader. Nadat hij was gezien, zetten bewakers de achtervolging in. Ze wisten het dier uiteindelijk te vangen in een riool waar hij in was gevlucht. Zodra hij van het

pakketje was ontdaan, wist de kat te ontsnappen.

Het was niet de eerste keer dat er spullen via een kat deze gevangenis werden binnengesmokkeld. Eerder dit jaar werden bij een kat twee mobieltjes aangetroffen en bij een andere kat een oplader, een telefoon en een pakketje marihuana.

Voorheen werden ook drugs de gevangenis binnengebracht via duiven.

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ?
Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar :
tlatorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Oud-bokser Lubbers: Heimwee naar Bulgarije

Vele maanden na zijn terugkeer in Nederland heeft oud-bokser Rudi Lubbers zijn intrek genomen in een zorgcentrum aan de rand van Amsterdam. In een interview met de *NRC* zegt hij heimwee te hebben naar Bulgarije.

Hij leefde daar lange tijd onder erbarmelijke omstandigheden in een wrakke camper met zijn vrouw Ria. Nadat de situatie van de twee te zien was in het programma *Andere Tijden Sport* kwam een golf van medeleven op gang. Lubbers werd teruggehaald naar Nederland, waar hij tot twee weken geleden bij zijn zoon in huis woonde.

Het is wennen in zijn eigen woning. “Vind je het gek als

ik zeg dat ik heimwee naar Bulgarije heb? De vrijheid, de natuur, het gebrek aan regels... Maar goed, ik moet toch ergens slapen, en dan is een flatje met bank, bed, tafel en tv zo gek nog niet. Maar als je me vraagt of ik gelukkig word van al die spullen? Nee. Het doet me niets.”

Zijn vrouw heeft Alzheimer en woont in een verpleeghuis op een gesloten afdeling. Dat valt hem zwaar. “Ik mis mijn vrouwtje. Ze zit daar maar te wachten tot ik langskom. Tussen mensen die halfdood in hun stoel hangen, geestelijk gezien. ‘Wat heb ik misdaan’, vraagt ze huilend als ik wegga. ‘Ik wil hier weg. Laten we naar de kermis gaan.’”

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

